

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2008

Lenka HYLMAROVÁ

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Proces založení podniku
Hylmarová Lenka

Bakalářská práce
2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka HYLMAROVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku**

Název tématu: **Proces založení podniku**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod - vývoj podnikatelské činnosti v České republice
2. Charakteristika základních forem podnikání, jejich komparace (obecně)
3. Právní formy podnikání v ČR - analýza
4. Výběr nejvhodnější právní formy pro různé podnikatelské činnosti
5. Závěr

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

SYNEK, M.: Podniková ekonomika, 4. aktualizované a doplněné vydání, Praha: C. H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-892-4

ANTONÍN MALACH A KOLEKTIV, Jak podnikat po vstupu do EU, Praha: Grada Publishing, 2005, ISBN 80-247-0906-6

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

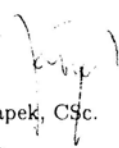
Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

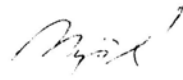
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Marcela Kožená, Ph.D.**
Ústav ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **25. října 2007**

Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2008**

prof. Ing. Jan Čapek, CSc.
děkan

L.S.

doc. Ing. et Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 26. října 2007

SOUHRN

Tato bakalářská práce se zabývá procesem založení podniku. Stručně nastiňuje vývoj podnikatelské činnosti na území České republiky od konce první světové války do současnosti. Pro motivaci potenciálním podnikatelům zmiňuje několik významných podniků jako Baťa, Škoda Mladá Boleslav a další.

Nejrozsáhlejší kapitola je věnována legislativní úpravě jednotlivých právních forem podnikání. Popisuje je a provádí komparaci jejich kladů a záporů.

Důležitou součástí je analýza současného stavu jednotlivých právních forem v dnešním podnikatelském prostředí. Analýza zkoumá vývoj a stav právních forem podnikání v rámci celé České republiky, popř. se zaměřuje na Pardubický kraj.

Dále se zabývá otázkou volby právní formy z hlediska předmětu podnikání (ekonomické činnosti). Uvádí příklady z praxe, na kterých demonstruje faktické využití výše popsané soustavy poznatků. Smyslem je zodpovědět základní otázky týkající se podnikání, které si klade potenciální podnikatel před zahájením obchodní činnosti.

KLÍČOVÁ SLOVA

živnost; podnik; podnikání; obchodní společnost; právní formy podnikání; vývoj podnikání

TITLE

How to float a company

ABSTRACT

This Bachelor's work is focused on process which describes how to float a company. The first part of the work is about history of business in the Czech Republic from the end of World War 1 to present days. As a motivation the work shows successful companies as BataShoe organization, Škoda Mladá Boleslav etc.

The most extensive chapter describes legislative relevant to business and companies. It highlights positives and negatives each of the legal form of business and compares them.

The important part of the work is analysis of contemporary situation of corporate environment. Data in the analysis are from the whole area of the Czech republic.

Further the work deals with the question about the choice of legal form of business depending up business activity. The work includes examples from reality. The sense of this work is answering some basic questions about business to help potential businessmen.

KEYWORDS

trade; company; business; business companies; legal forms; evolution of business

OBSAH

Seznam grafů	9
Seznam tabulek	9
1. ÚVOD	10
2. VÝVOJ PODNIKATELSKÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE	12
2.1 Významné podniky meziválečného Československa	12
2.1.1 Baťa	13
2.1.2 Škoda Mladá Boleslav	14
2.1.3 ČKD – Českomoravská Kolben Daněk	14
2.2 Poválečné podnikání	15
2.3 Vývoj podnikání po roce 1989	16
2.4 Současné podnikání	18
3. CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH FOREM PODNIKÁNÍ, JEJICH KOMPARACE	19
3.1 Živnostenské podnikání	19
3.1.1 Právní úprava	20
3.1.2 Základní pojmy	20
3.1.3 Rozdělení živností	22
3.1.4 Založení živnosti	24
3.1.5 Zánik živnosti	26
3.2 Podnikání obchodních společností a družstva	26
3.2.1 Právní úprava	26
3.2.2 Základní pojmy	26
3.2.3 Obchodní společnosti	27
3.2.4 Založení a vznik obchodních společností	27
3.2.5 Zrušení a zánik obchodních společností	28
3.2.6 Veřejná obchodní společnost	29
3.2.7 Komanditní společnost	30
3.2.8 Společnost s ručením omezeným	31
3.2.9 Akciová společnost	33
3.2.10 Družstvo	35
3.3 Komparace jednotlivých právních forem podnikání	36
3.3.1 Zvážení kladů a záporů podnikání fyzické osoby – živnostníka	36
3.3.2 Výhody a nevýhody veřejné obchodní společnosti	38
3.3.3 Klady a zápory komanditní společnosti	38
3.3.4 Výhody a nevýhody společnosti s ručením omezeným	39
3.3.5 Výhody a nevýhody akciové společnosti	39
3.3.6 Klady a zápory družstva jako právní formy podnikání	40
3.3.7 Výběr právní formy	41
4. PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ V ČR – ANALÝZA	41
4.1 Státní podnik	41
4.2 Soukromí podnikatelé	42
4.3 Akciové společnosti	44
4.4 Ostatní obchodní společnosti	45
4.5 Analýza právních forem podle krajů	46
4.5.1 Kraje s největším celkovým počtem obchodních jednotek typu podnik	46
4.5.2 Pardubický kraj z hlediska právních forem podnikání	47
5. VÝBĚR NEJVHODNĚJŠÍ PRÁVNÍ FORMY PRO RŮZNÉ PODNIKATELSKÉ ČINNOSTI	48
5.1 Kritéria volby právní formy podnikání	49

5.2	Volba právní formy podle vybraných ekonomických činností.....	51
5.2.1	Ekonomické činnosti provozované převážně fyzickými osobami.....	51
5.2.2	Ekonomické činnosti provozované právnickými osobami	52
5.2.3	Zaměření na akciovou společnost jako na nejsložitější právní formu podnikání z hlediska provozovaných činností	53
5.3	Praktický příklad.....	54
5.3.1	Společnost NORMA RZ s. r. o.	54
5.3.2	Kovovýroba JAROŠ, a. s.	55
5.3.3	EGE spol. s r. o.	55
6.	ZÁVĚR	57
	Literatura.....	58
	Přílohy.....	60

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu ekonomických subjektů v období 1990 - 2007.....	17
Graf 2: Vývoj živnostenského podnikání v ČR v období 1992 - 2007.....	20
Graf 3: Vývoj počtu státních podniků v letech 1990 - 2007.....	42
Graf 4: Vývoj počtu soukromých podnikatelů v období 1990 - 2007.....	43
Graf 5: Poměr počtu soukromých podnikatelů k ostatním právním formám podnikání	44
Graf 6: Vývoj počtu akciových společností v období 1990 - 2007	45
Graf 7: Vývoj počtu ostatních obchodních společností v období 1991 - 2007.....	45
Graf 8: Poměr počtu obchodních společností k 31.12.2006	46
Graf 9: Počet jednotlivých právních forem v Pardubickém kraji k 31.12.2007	48
Graf 10: Vybrané ekonomické činnosti provozované soukromými podnikateli k 31.12.2006	52

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet ekonomicky aktivních malých a středních podniků v roce 2007	18
--	----

1. ÚVOD

Podnikání provází lidskou společnost odnepaměti. Hospodářská činnost kráčela ruku v ruce s vývojem společnosti. Rozvíjela se ve všech oblastech světa, byla ovlivňována a zároveň působila na vyspělost dávných kultur. Již v období starověku (Egypt, Mezopotámie, Sýrie, Římská a Řecká říše apod.) se podnikatelská činnost bohatě rozvíjela. Během několika tisíciletí přes různé podoby a formy vzniklo podnikání tak, jak ho známe dnes. Společnost se však neustále vyvíjí. Podnikání je proces neustálého se přizpůsobování novým trendům a vlivům současného světa, neustálé hledání nových a nových příležitostí v měnících se podmínkách. Rozhodně to není oblast, která se v průběhu historického vývoje vyvinula a zůstala „zakonzervována“. Představuje nekonečnou výzvu pro ty, kdo se chtějí této specifické činnosti věnovat.

Cílem této práce je nahlédnout na podnikání jako potenciální zájemce o vstup do této oblasti. Získat povědomí o tom, jak podnikání „funguje“. Alespoň povšechně získat obecné informace z různých oblastí týkající se této problematiky tak, aby si kdokoli mohl udělat minimálně rámcový obrázek o podnikatelské činnosti.

Seznámení se s některými významnými podniky, okolnostmi jejich vzniku, rozvoje a současným hospodařením představuje pro budoucího podnikatele velkou motivaci. Vzbuzuje pocit „když to dokázali ostatní, zvládnou to taky – stanu se úspěšným podnikatelem“. Mnohdy takové prvotní rozhlédnutí a zjištění jak podnikají ostatní motivuje potenciálního podnikatele k uskutečnění prvního kroku k vlastnímu podnikání.

Nejprve je však třeba seznámit se se všemi podmínkami. Proto je důležité, aby měl podnikatel nadosah správné a včasné informace. V současné době existuje mnoho publikací a internetových serverů, které se věnují specifikům podnikatelské činnosti (zahájení, zánik apod.). Často však bývá problém se v přemíře informací orientovat. Mnohdy jsou informace jednostranně zaměřené a je obtížné provést jejich komparaci. Podstatná část této práce se proto věnuje základním informacím o podnikání, podmínkách podnikání a legislativní úpravě. Součástí je i porovnání předložených informací, pro snazší vytvoření si názoru a zaujetí postoje k předkládanému textu.

Kromě teoretických znalostí, které je třeba zvládnout a jsou jedním z předpokladů budoucího úspěchu podnikatele, je důležité získat i přehled o současném stavu. O aktuální situaci na jednotlivých trzích, v konkrétních oblastech a oborech podnikání.

Je toho zkrátka mnoho, co podnikatel musí zvládnout. Ještě před zahájením své činnosti se musí „prokousat“ spousty paragrafy, vypořádat se s nezbytnou administrativou a vykonat mnoho

formálních úkonů, aby mohl neohroženě vstoupit do „boje“ vytvářeného podmínkami tržní ekonomiky.

Z nejrůznějších statistik o podnikání, podnikatelích a jejich oborech činnosti však vyplývá, že osob, které jsou motivovány k překonání všech překážek s cílem vybudování vlastní podnikatelské činnosti je stále mnoho. Analýzy počtů ekonomických subjektů mají převážně vzrůstající tendenci. Podnikání je vnímáno vesměs pozitivně, neboť představuje ekonomický, sociální i psychologický přínos pro všechny zainteresované. Je nedílnou součástí prosperující ekonomiky. Je proto důležité, že zde v současnosti existuje snaha o vytvoření příznivého podnikatelského prostředí a to například zjednodušením související legislativy (novela živnostenského zákona apod.).

Podnikatelská sféra představuje významný prvek pro růst a prosperitu ekonomiky každého státu, proto je důležité vytvářet příznivé podmínky podnikání a poskytovat odpovídající podporu tomuto sektoru.

2. VÝVOJ PODNIKATELSKÉ ČINNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE

Ve dvacátých letech minulého století patřilo území současné České republiky k ekonomicky nejvyspělejším částem světa. V době Rakouska-Uherska tvořilo naše území jeho nejprůmyslovější část. V meziválečném období tzv. za „první“ republiky bylo československé hospodářství na své historicky nejvyšší úrovni. Existoval privátní sektor, který tvořil nedílnou součást ekonomiky. Malé a střední podnikání bylo bohatě rozvinuto. V této době u nás vznikaly významné podniky, které se staly symbolem úspěchu jako Baťa, Tatra Kopřivnice, Škoda Mladá Boleslav, Oděvní závody Prostějov, Zbrojovka Brno, ČKD.

Další historický vývoj byl však pro podnikatelskou činnost nepříznivý. Druhá světová válka hospodářství Evropy zcela ochromila. Po jejím skončení nastal v tehdejším Československu obrat v hospodářském vývoji. S příchodem komunismu se zcela vytratilo soukromé podnikání. Podniky byly znárodněny a dosud tržní ekonomika se změnila v centrálně plánovanou. Tento režim a tzv. železná opona zbrzdila ekonomický vývoj na našem území o desítky let.

Další zvrát v hospodářském vývoji nastal po tzv. Sametové revoluci v roce 1989. K ekonomickým změnám došlo opět se změnou politického režimu. Přistoupilo se k transformačním a restrukturalizačním změnám. Soukromé podnikání začalo být znovu nedílnou součástí státní ekonomiky. Počet ekonomických subjektů rostl na počátku devadesátých let minulého století rychlým tempem a až na drobné výkyvy roste jejich počet dodnes.

Významné podniky meziválečného Československa

Dne 28. října 1918 vznikla první samostatná Československá republika. Jejím prezidentem byl zvolen Tomáš Garrigue Masaryk. A hlavním spojencem se stala Francie, která byla ekonomicky a politicky nejsilnějším státem po první světové válce. V tomto období u nás docházelo k vzestupu tehdejšího hospodářství. Fungovala zde tržní ekonomika a rozvinutá demokracie. Existoval velmi silný soukromý sektor. Bohatě se rozvíjelo malé a střední podnikání. Existovalo zde přibližně 720 000 živnostenských subjektů. Zahraniční obchod byl orientován převážně na západ. Na východní země byla orientace velmi malá, realizovalo se tam přibližně jen 11 % zahraničního obchodu.¹ Československo patřilo mezi deset ekonomicky nejvyspělejších zemí

---

¹ MALACH, A. a kolektiv: *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada Publishing a. s., 2005, str. 23

světa. Působily zde tak významné podniky jako Baťaovo obuvnictví, výrobce automobilů Tatra Kopřivnice a Škoda Mladá Boleslav, oděvní závod Prostějov, Zbrojovka Brno a Českomoravská Kolben Daněk a další. Tento pozitivní směr vývoje v podnikatelské sféře trval do roku 1948.

Baťa

Již v roce 1894 založil Tomáš Baťa se svými dvěma sourozenci obuvnickou živnost. Po překonání krize, která zasáhla podnik brzy po jeho vzniku (v roce 1895), začal Baťa podnikat jinak – nově, moderně, inovativně. Nakoupil stroje s myšlenkou mechanizace výroby, používal elektřinu, moderní nástroje, zavedl normování, účetnictví a rozpočetnictví. Podnikl několik cest do USA, aby nově nabyté zkušenosti z Fordovy automobilky aplikoval ve svých závodech. Nacházel nové podnikatelské metody a postupy, aby se nakonec stal uznávaným průmyslníkem, jehož odkaz žije i v dnešní době. Vystavěl tovární budovy, domy pro své zaměstnance, školy, školky, jesle, nemocnice, prodejny, kulturní a sportovní zařízení. Zavedl čtyřicetihodinovou pracovní dobu jako první v republice, systém vzdělávání, samosprávu dílen, účast na zisku a ztrátě a mnoho dalších „baťovských novinek“ podnikání.

Během první světové války dostal zakázku na výrobu vojenské obuvi pro rakouskou armádu. Ta mu pomohla vyřešit složitou finanční situaci, se kterou se do začátku války potýkal. Další krizi ve dvacátých letech překonal snížením ceny bot o padesát procent.

V době největšího rozvoje zaměstnával 30 000 zaměstnanců doma i v zahraničí. Denně vyrobil více než 100 000 párů obuvi. V roce 1931 Baťa změnil právní formu svých závodů na akciovou společnost s cílem vytvořit monopol na výrobu a prodej bot. V roce 1932 tragicky zahynul při pádu svého letadla. I přes tuto tragédii podnik pod vedením nevlastního bratra Jana Antonína Bati expandoval a rozvíjel se dál. Připojil i výrobu dalších komodit např. pneumatik, gumového zboží, hraček, kol, letadel atd.

Baťa vytvořil systém řízení podniku, sociální politiky a vzdělávání, který je využitelný i v dnešních podmínkách. V současnosti Bata Shoe Organization působí v 68 zemích světa, má více než 4 700 prodejen a 50 výrobních závodů.²

---

² <http://www.bata.cz/o-nas/z-historie.html>

Škoda Mladá Boleslav

V roce 1905 vyrobili ve svém závodě mechanik Václav Laurin a knihkupec Václav Klement první automobil pod značkou Laurin & Klement.³ Podnik si získal silné postavení, rozšiřoval svou produkci a expandoval na zahraniční trh. V roce 1907 změnil svoji právní formu na akciovou společnost. Za účelem dalšího rozvoje se v roce 1925 spojil se strojírenskou společností Škoda Plzeň. To znamenalo konec značky Laurin & Klement a přechod na značku Škoda. Společnost vyráběla jak osobní tak nákladní automobily, ale např. i letecké motory. Rozkvět pokračoval až do druhé světové války, kdy společnost vyráběla pro německé potřeby zbraňové součásti a terénní vozidla.

Po válce byl podnik přeměněn na Automobilové závody, národní podnik Mladá Boleslav. Stal se monopolním výrobcem automobilů v Československu. Svoji produkci realizoval na východních trzích, neboť na západních trzích nebyly automobily Škoda konkurenceschopné vzhledem ke stagnaci technologií a omezené možnosti styku se západním světem.

V roce 1990 se podnik stal součástí německého koncernu Volkswagen Group. Došlo k modernizaci technologií výroby a dnes se pod značkou Škoda Auto prodávají automobily po celém světě. Společnost sídlí převážně v Mladé Boleslavi. Hlavní výrobní závody jsou umístěny v České republice (Mladá Boleslav, Vrchlabí, Kvasiny), další pak např. na Ukrajině, v Indii, Rusku, Číně. Společnost Škoda Auto a. s. je v současnosti největším exportérem v ČR.

ČKD – Českomoravská Kolben Daněk

Českomoravská Kolben Daněk byla v první polovině dvacátého století jednou ze dvou nejvýznamnějších strojírenských podniků v Československu. Vznikla v roce 1927 fúzí tří společností, a to První Českomoravskou továrnou na stroje v Praze, a. s., Elektrotechnickou akciovou společností (dříve Kolben a spol., Praha) a Akciovou společností Strojírny (dříve Daněk a spol.). Výroba zahrnovala kompletní sortiment strojního a elektrotechnického zařízení pro energetický, chemický a potravinářský průmysl, parní stroje, parní a vodní turbíny, automobily, lokomotivy, průmyslové chlazení, jeřáby, lodě, naftové motory, kompresory, železniční motorové vozy, trolejbusy, letadla atd. Podnik zaměstnával 12 000 pracovníků a vlastnil 250 000 m² budov a 1,5 mil. m² pozemků.⁴

---

³ <http://new.skoda-auto.com/cze/Pages/home.aspx>

⁴ <http://www.ckd.cz/cz/index.php?m=3&ms=18&mss=26>

30. a 40. léta 20. století znamenala pro podnik období růstu. ČKD se podílela na rozvoji železnic, elektrifikaci ČSR a Podkarpatské Rusi, vytvoření napájecí sítě pro pražské tramvaje a začala vyrábět menší elektrospotřebiče pro domácnosti jako vysavače, lednice, pračky apod. Rozvíjela se také výroba automobilů známé značky Praga. V období před druhou světovou válkou se do výrobního sortimentu začlenila výroba zbraní a prototypů tanků, vojenských letadel a motorů. V roce 1945 byl podnik znárodněn. Došlo k mnoha organizačním změnám, tradiční obory však zůstaly zachovány. Podnik se orientoval na export do Sovětského svazu a rozvojových zemí. V 90. letech prošel podnik složitou privatizací. Postupnou transformací vznikla v roce 2007 ČKD Group, a. s., což je manažerská společnost řídící inženýrsko-výrobní podniky spadající do koncernu ČKD Group.⁵

Poválečné podnikání

Po skončení druhé světové války dochází k obratu v československém hospodářství. S nástupem komunistické strany dochází k přechodu z tržní ekonomiky na centrálně plánovanou. Převážně formou zestátnění byly znárodněny nejprve podniky, které zaměstnávaly více než 500 pracovníků, později i podniky zaměstnávající 50 a více pracovníků. Stát si tak vyhradil kontrolu nad velkými a důležitými společnostmi. Všechny hospodářské aktivity směřovaly k podpoře velkých podniků a hospodářských středisek. S cílem snížení nákladů docházelo k centralizaci a byla podceněna úloha malého a středního podnikání v ekonomice. To se projevilo především v nedostatečné nabídce služeb. Komunistické hospodářství bylo založeno na těžkém a energeticky náročném průmyslu, především strojírenství, chemickém průmyslu, těžbě paliv apod., na úkor tradiční výroby jako sklářství, oděvnictví a dalšího lehkého a spotřebitelského průmyslu.

Komunistické vedení státu přistoupilo k úplnému potlačení soukromého podnikání. Nastavením takových legislativních a dalších překážek podnikání došlo téměř k jeho úplnému vytěsnění. Z předválečného Československa, kde soukromé podnikání bylo bohatě rozvinuto, se v šedesátých letech 20. století stal stát, kde soukromé hospodaření téměř neexistovalo.

V Československu po roce 1948 působily čtyři základní typy podniků: státní podniky, družstva, podniky zahraničního obchodu a obecní podniky. Povolení pro soukromé drobné podnikání obdržel pouze ten, kdo byl řádně zaměstnán a vykonával podnikatelskou činnost až po pracovní době.⁶

---

⁵ <http://www.ckd.cz/cz/index.php?m=3&ms=18&mss=28>

⁶ Židek, L.: *Transformace české ekonomiky 1989 – 2004*. Praha, C. H. Beck, 2006, str. 8

Podnikání v socialistické ekonomice však nebylo podnikáním v pravém slova smyslu, tak jak ho chápeme nyní v tržním systému. Státní vlastnictví znemožňovalo manažerům podniků vykonávat jejich hlavní činnost – rozhodovat. Spolu s předem danými výrobními plány a s téměř neexistující konkurencí tento stav vedl k demotivaci. Podniky neměly snahu uspokojovat potřeby zákazníků. V podstatě mnohdy ani nebyly schopny tyto potřeby identifikovat. Vzhledem k fixním a centrálně řízeným cenám nebylo podnikům jasné, o které výrobky a služby je ze strany odběratelů zájem. Podniky samy ani nechtěly dosahovat lepších výsledků, protože ty pro ně představovaly pouze náročnější limity plánu v dalším období. Zisky z efektivních podniků se používaly na krytí ztrát špatně hospodařících jednotek. Ve spojení s dalšími dotacemi a subvencemi tak riziko úpadku bylo téměř vyloučeno. V těchto ekonomických podmínkách neměl žádný podnik snahu o zavedení nové technologie, hledání nových trhů, úspor ve výrobě apod. Důsledkem bylo technické a technologické zaostávání ve většině oblastí výroby. Jestliže v roce 1966 dosahovalo 12 % československých výrobků světové úrovně, v roce 1979 to již byla pouhá 2 %.⁷

Tento pokřivený způsob podnikání, kdy komunistická vláda vytvořila ohromné monopoly téměř ve všech oblastech a vytlačila malé a střední podnikání, přetrvával (s narůstajícími obtížemi) až do roku 1989.

Vývoj podnikání po roce 1989

Po tzv. Sametové revoluci v listopadu 1989, kdy došlo ke změně politického režimu a přestupu na demokratické principy, se přistoupilo k transformačním a reformním změnám, které měly vést k obnovení tržní ekonomiky na našem území. Zásadní změnou byla liberalizace soukromého podnikání. Soukromý sektor začal opět hrát důležitou roli.

Na počátku restrukturalizace měly ekonomické subjekty obtížné postavení. Dosud nebyly zvyklé na konkurenční prostředí, které by je nutilo k zefektivnění výroby, k hospodárnému užití zdrojů, ke snaze hledat mezery na trhu, k využití nových technologií a rozšiřování dosavadních znalostí. Nedokázaly soutěžit na otevřeném trhu. Snahou proto bylo „rozbít“ velké socialistické monopoly a osamostatnit ekonomické subjekty. Od převedení do soukromého vlastnictví se očekávalo „ozdravení“ podniků provedené konečnými vlastníky s předpokladem, že vlastník je nejvíce motivován k zhodnocení svého majetku (a snaha o revitalizaci podniků státem by se nesesetkala s takovým účinkem). Proto se přistoupilo k privatizaci, která měla umožnit rychlý přechod vlastnictví ze státního na soukromé.

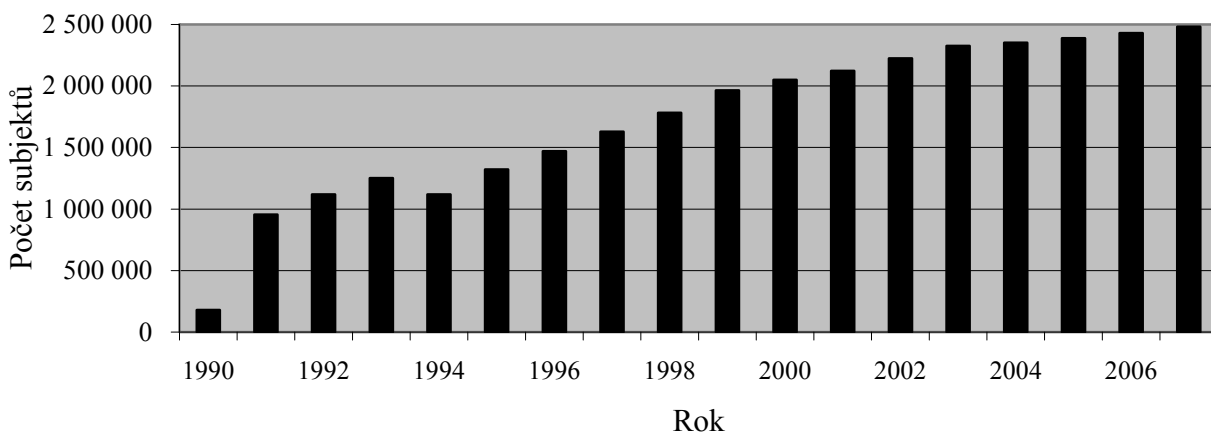
---

⁷ Židek, L.: *Transformace české ekonomiky 1989 – 2004*. Praha, C. H. Beck, 2006, str. 10

Začal tak vznikat opravdový tržní systém (trh s nemovitostmi, pozemky, kapitálem ...), orientace zahraničního obchodu se měnila z východních na západní vyspělé země a začala se měnit i struktura ekonomiky (klesal důraz na zemědělství a těžký průmysl a začala se rozvíjet oblast služeb a lehkého a spotřebitelského průmyslu). Díky podmínkám pro podnikání, které nová vláda nastavila, došlo k prudkému růstu počtu podnikatelských subjektů. Až na pokles v roce 1994, který byl způsoben především špatnou platební morálkou, růstem mezd a inflace, pokračuje trend růst počtu podnikatelů dodnes, viz. graf 1.

Vývoj počtu ekonomických subjektů v období 1990 - 2007

Graf 1: Vývoj počtu ekonomických subjektů v období 1990 - 2007

Zdroj dat: ČSÚ, Ukazatele sociálního a hospodářského vývoje České republiky od roku 1990 do 2007, www.czso.cz

Privatizace však měla i negativní stránky. Někteří odborníci zpochybňují rychlost privatizace. Způsob jejího provedení se jim zdál příliš pomalý a považují tak privatizaci spíše za překážku restrukturalizace. Ještě více specialistů se shoduje na tom, že v době privatizace byla zanedbána oblast práva. Nedostatečné právní normy umožnily nelegální obchodování, „tunelování“ majetku podniků a nepřispívaly k serióznímu obrazu české ekonomiky.

Současné podnikání

Po počátečním rozmachu podnikání na počátku 90. let a následném mírném poklesu se situace v české ekonomice stabilizovala. Ustálilo se politické, ekonomické, právní prostředí, které určuje základní podmínky podnikání. Soukromé podnikání a zejména malé a střední podniky se opět staly nepostradatelnou součástí národního hospodářství. Jejich význam spočívá především ve zvyšování výkonnosti ekonomiky, konkurenceschopnosti, k technickému rozvoji a ke snižování nezaměstnanosti. Podíl malých a středních podniků na celkovém počtu ekonomicky aktivních subjektů se v České republice pohybuje okolo 99 % a zaměstnávají přes 60 % z celkového počtu zaměstnanců v soukromém sektoru, viz. tabulka 1.

Počet ekonomicky aktivních malých a středních podniků v roce 2007

2007	Počet aktivních subjektů			podíl počtu MSP na celkovém počtu podniků v ČR (v %)
	právnícké osoby 0-249 zam.	fyzické osoby 0-249 zam.	celkem MSP	
Průmysl	29 455	124 703	154 158	99,37
Stavebnictví	20 019	112 137	132 156	99,94
Obchod	45 043	168 988	214 031	99,93
Pohostinství	5 669	41 736	47 405	99,95
Doprava	6 283	37 421	43 704	99,76
Peněžnictví	968	16 983	17 951	99,83
Služby	68 599	276 031	344 630	99,92
Zemědělství	4 486	40 661	45 147	99,91
Celkem	180 522	818 660	999 182	99,83

Tabulka 1

Zdroj dat: 56/08 Zpráva o vývoji malého a středního podnikání v roce 2007; T: 7.5.2008,
www.komora.cz

Vzhledem k významnosti malého a středního podnikání se česká vláda snaží o podporu nově vznikajících i stávajících podniků. A to především formou zlepšování podnikatelského prostředí, tzn. zjednodušováním administrativy a legislativních podmínek, ulehčováním přístupu ke kapitálu, k odbornému vzdělání a k informacím, zjednodušováním daňového systému apod. Existuje také celá řada vládních i nevládních organizací na podporu malého a středního podnikání např.: CzechInvest, CzechTrade, Czech Made, Agentura pro podporu podnikání a investic atd.

V současnosti se podnikání stále zrychluje, je vytvářen tlak na snižování nákladů, zvyšování efektivity. S rostoucí globalizací přichází téměř neomezená konkurence. Na druhé straně však přináší i nové trhy a příležitosti. Tuto situaci si současné podniky plně uvědomují. Orientují se proto na využívání informačních a jiných moderních technologií, na uspokojování potřeb zákazníka a neustále hledají nové inovace. Snaží se být konkurenceschopní jak na domácích, tak na světových trzích. Nedílnou součástí úspěchu podniku je dobrý management podniku. Ten by měl být zaměřený nejen na výkon, ale i na „lidi“. Neboť podnik vytvářejí lidé (zaměstnanci, pracovníci – jsou nejcennější složkou organizace), proto je v současné době vyzdvihován Human resources management (řízení lidských zdrojů). Důležitým faktorem je také orientace na trhu – odhad a výběr odvětví, produktu.

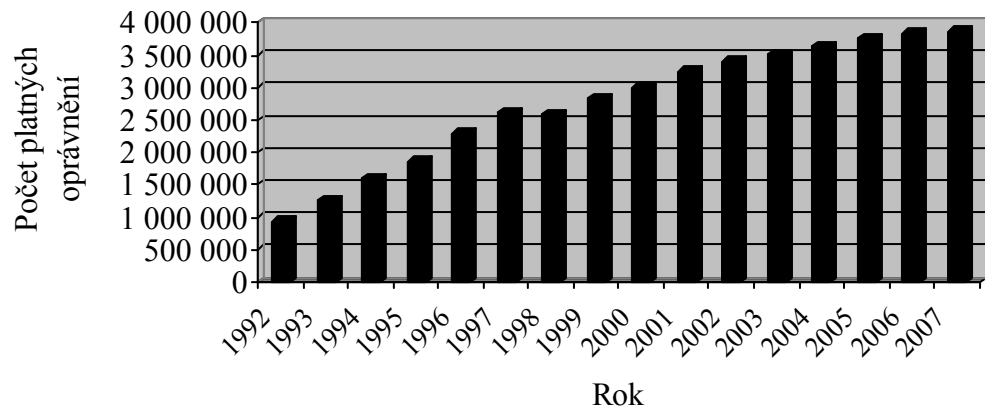
Podnikání ovlivňuje velké množství podmínek. Současnou snahou je tyto podmínky optimalizovat a vytvořit tak příznivé podnikatelské prostředí.

3. CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH FOREM PODNIKÁNÍ, JEJICH KOMPARACE

Živnostenské podnikání

Každý podnikatel, a to jak fyzická osoba tak právnická osoba, pokud chce podnikat, musí vlastnit živnostenské oprávnění. Podle statistik úřadů zájem o živnostenské podnikání stále narůstá. Tuto skutečnost dokládá graf 2 „Vývoj živnostenského podnikání v České republice“, která ukazuje, jak se změnil počet platných živnostenských oprávnění od roku 1992 do roku 2007. Kdy z původních 940 334 kusů živnostenských oprávnění k 31. prosinci 1992 vzrostl jejich počet k 31. březnu 2007 více než čtyřikrát na 3 863 033 kusů.

Vývoj živnostenského podnikání v České republice v období 1992 - 2007

Graf 2: Vývoj živnostenského podnikání v ČR v období 1992 - 2007

Zdroj dat: Statistické údaje Krajského úřadu Pardubického kraje,
<http://www.pardubickykraj.cz/document.asp?thema=3601&category=>

Právní úprava

Základní právní úprava založení a provozování živnosti je ukotvena v Zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“). Tímto právním předpisem jsou zároveň vymezeny základní pojmy týkající se živnostenského podnikání.

Základní pojmy

Živností se rozumí činnost vykonávaná soustavně, samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a podle podmínek stanovených živnostenským zákonem. Aby činnost byla považována za živnost, musí splňovat všechny tyto podmínky zároveň. Soustavností činnosti se rozumí její výkon nepřetržitě po určité časové období. Znak samostatnosti odlišuje živnost od zaměstnaneckého poměru. Požadavek vykonávat živnost vlastním jménem představuje povinnost činit právní úkony a provozovat živnost pod svým jménem nebo názvem. „Jméno“ fyzické osoby je vždy její jméno a příjmením, popř. dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh jeho podnikání. Pokud je podnikatelem právnická osoba, provozuje živnost pod svým názvem. Odpovědností podnikatele je provozování živnosti na vlastní nebezpečí, na vlastní účet. Podnikatel nese sám všechna rizika, která vyplývají

z provozování živnosti. Vlivem těchto rizik nemusí být dosažen zisk. Rozhodující pro splnění podmínky výkonu živnosti za účelem zisku je záměr zisku dosáhnout.

Živnostníkem je fyzická osoba – individuální podnikatel – provozující živnost (podnikající) podle živnostenského zákona, na základě průkazu živnostenského oprávnění.

Průkazem živnostenského oprávnění pro provozování ohlašovací živnosti je živnostenský list a pro koncesované živnosti koncesní listina. Dne 13. února 2008 však Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky schválila novelu živnostenského zákona, podle které má živnostenské listy a koncesní listiny nahradit tzv. výpis ze živnostenského rejstříku. (Pozn.: Novelu musí schválit ještě horní komora Parlamentu a podepsat prezident republiky. Pokud se tak stane ve stanovených termínech, zákon vstoupí v platnost prvního dne třetího měsíce od doby, kdy zákon vyjde ve Sbírce zákonů).

Každý, kdo se chce stát živnostníkem, musí splnit *všeobecné podmínky provozování živnosti*. Ty živnostenský zákon stanoví v § 6. Patří mezi ně dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost. Způsobilost k právním úkonům, která vzniká u fyzických osob dovršením věku 18 let (zletilostí), musí být neomezená. Pokud je fyzická osoba zbavena soudem způsobilosti k právním úkonům, třeba jen částečně, nemůže živnost provozovat. Překážkou provozování živnosti je také pravomocné odsouzení k odnětí svobody na dobu delší než jeden rok za úmyslný trestný čin a odsouzení za úmyslný i neúmyslný trestný čin, jehož skutková podstata se dotýká předmětu podnikání. Na takto odsouzeného se nehledí jako na bezúhonného. Splnění podmínky bezúhonnosti se prokazuje výpisem z rejstříku trestů.

Zákon stanoví ještě další podmínky provozování živnosti, tzv. *zvláštní*. Ty však není třeba splnit vždy. Jsou stanoveny pouze u vybraných živností. Zvláštními podmínkami se zabývá § 7 živnostenského zákona. Na základě těchto podmínek je podnikatel povinen prokázat svoji odbornou nebo jinou způsobilost nezbytnou pro výkon živnosti. Odbornou způsobilostí se míní prokázání odborného vzdělání a odborné praxe. Jinou způsobilostí se rozumí doložení nezbytných certifikátů, osvědčení, průkazů. Pokud by podnikatel tyto podmínky nesplňoval, může ustanovit *odpovědného zástupce* (§ 11 živnostenského zákona). Ten musí splňovat jak všeobecné, tak zvláštní podmínky. Odpovědný zástupce je zodpovědný za dodržování právních předpisů a za řádné provozování živnosti. Stanovením zvláštních podmínek se tak chrání veřejný zájem, aby odborné činnosti vykonávali pouze odborníci.

Pokud podnikatel v rámci jednoho pracovního procesu, směřujícího k výrobě konečného výrobku nebo služby, vykonává více činností, které jsou samy o sobě živnostmi a pokud využívá organizačního oddělení jednotlivých činností, vykonává živnost *průmyslovým způsobem*. Podnikatel je však povinen zajistit výkon jednotlivých činností osobami, které splňují podmínky

odborné způsobilosti. Provozování živnosti průmyslovým způsobem je blíže popsáno v § 7a živnostenského zákona.

Osoby podnikající na základě živnostenského zákona se zapisují do *živnostenského rejstříku*. Živnostenskému rejstříku se věnuje § 60 živnostenského zákona. Tento rejstřík je informačním systémem veřejné správy, jehož správcem je Živnostenský úřad České republiky a jeho provozovateli jsou krajské a obecní živnostenské úřady. Obsahuje veřejnou část, která je volně přístupná a za poplatek do ní každý může nahlížet a pořizovat si z ní kopie a výpisy. Tato část obsahuje identifikační údaje o podnikatelském subjektu a o jeho předmětu podnikání. Zapisuje se zde jméno a příjmení nebo název, sídlo, místo podnikání, předmět činnosti, druh živnosti apod. Druhá, neveřejná část živnostenského rejstříku, obsahuje především osobní údaje týkající se osoby podnikatele, statutárního orgánu, organizačních složek atd. Do neveřejné části rejstříku lze nahlížet pouze tehdy, jestliže se prokáže právní zájem např. nutnost prokázat určité údaje o podniku u soudu. Výpisem z živnostenského rejstříku se dokazují všechny základní skutečnosti týkající se podniku.

Rozdělení živností

Živnostenský zákon upravuje rozdělení živností do skupin, tzv. zařazení živností. Podle předmětu podnikání a rozsahu oprávnění lze rozlišit živnosti obchodní, živnosti poskytující služby a živnosti výrobní. Přesná definice obchodních a výrobních živností a živností poskytujících služby neexistuje. Živnosti se proto vyčleňují na základě charakteru předmětu podnikání. Ostrá hranice však mezi nimi není.

Do *obchodních živností* můžeme zařadit maloobchodní a velkoobchodní činnost (tzn. nákup zboží za účelem jeho dalšího prodeje), provádění dražeb mimo výkon rozhodnutí, provozování čerpacích stanic atd. Výčtem obchodních živností se zabývá § 33 živnostenského zákona. Podnikatel je oprávněn v rámci své obchodní činnosti poskytovat i tzv. doplňkové služby například montáž, údržbu a servis prodaného zboží. Pokud však takové činnosti nevyžadují zvláštní odborné znalosti nebo pokud nespádají do živností koncesovaných.

Výčet *živností poskytujících služby* je uveden v § 43 a § 44 živnostenského zákona. Většinou se jedná o nejrůznější poradenské, expertizní a zprostředkovatelské činnosti, opravy a údržby. Jako příklad lze uvést hostinskou činnost, kosmetické služby, přepravu osob a věcí apod. Oblast poskytování služeb je velice široká. Kromě striktně definovaných oblastí zahrnuje i blíže nespécifikované činnosti jako „jiné práce a výkony k uspokojování dalších potřeb“. Činnosti zahrnuté do této oblasti by však měly vždy zachovávat charakter živnosti poskytující služby. To

platí i pro doplňkové služby, které je živnostník oprávněn poskytovat v rámci svého oprávnění k výkonu živnosti.

Výroba elektrických strojů a zařízení, výroba chemických látek a výroba paliv jsou zástupci *živností výrobních*. Ty charakterizuje § 42 živnostenského zákona. Podnikatel provozující výrobní činnost má podle tohoto ustanovení právo výrobky vyrábět, prodávat a opravovat. Rozsah oprávnění k provozování výrobních živností je tak v porovnání s oprávněními k provozování obchodních živností a živností poskytujících služby mnohonásobně širší. Výrobce má právo vykonávat všechny činnosti nezbytné k výrobě konečného výrobku. A to i nákup a prodej výrobků jiných výrobců, pokud jsou svým charakterem blízké vlastní výrobě. Přičemž nákup, prodej a zprostředkování prodeje nesmí přesáhnout rozsah, při kterém zůstane zachován charakter výrobní živnosti.

Další dělení živností je založeno na rozsahu požadavků na odbornou způsobilost, která je nezbytná pro jejich vykonávání. Podle požadavků na odbornou způsobilost zákon rozlišuje živnosti ohlašovací a živnosti koncesované.

Ohlašovací živnosti vznikají a jsou provozovány na základě ohlášení živnostenskému úřadu. Oprávnění provozovat živnost vzniká dnem ohlášení nebo dnem, který si podnikatel sám stanoví (musí však následovat po dni ohlášení). Ohlášení musí splňovat předepsané náležitosti. Ohlašovací živnosti se dále dělí na řemeslné, vázané a volné.

Řemeslné živnosti jsou vymezeny v Příloze č. 1 k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Podmínkou provozování řemeslné živnosti je prokázání odborné způsobilosti podle § 21 a § 22 živnostenského zákona. Podstatou je prokázat kvalifikaci doložením výučního listu, maturitním vysvědčením, diplomem nebo jiným dokladem. Novelou živnostenského zákona, jejíž předpokládaný termín účinnosti je 1. červenec 2008, se ruší dosud povinná praxe. Roční praxe by měla být vyžadována pouze, pokud se vzdělání podnikatele liší od vzdělání požadovaného. Řemeslné živnosti zákon dále dělí do skupin, pro které stanovuje konkrétní požadavky na odbornou způsobilost. Toto členění však nevychází z podstaty „řemesla“, ale představuje pouze snahu vytvoření bariéry pro vstup do určitého odvětví. Znamená to tedy, že ne všechna řemesla musí být zařazena do živností řemeslných. Příkladem může být sklenářství, které není uvedeno v Příloze č. 1 živnostenského zákona a je živností volnou.

Živnosti vázané jsou uvedeny v Příloze č. 2 živnostenského zákona. Jak název napovídá, jsou „vázané“ na určité podmínky. Tyto podmínky jsou jiné než podmínky pro získání oprávnění k provozování řemeslné živnosti. Je to získání nejrůznějších osvědčení, oprávnění, povolení, registrace, autorizace a jsou uvedeny v Příloze č. 2.

Živnosti, které nejsou uvedeny v Příloze č. 1 ani v Příloze č. 2 živnostenského zákona, se považují za *živnosti volné*. Obor volných živností a vymezení předmětů činnosti jsou stanoveny

vládním nařízením 140/2000 Sb. V současné době existuje 125 volných živností a k nim 622 předmětů činnosti. Novela živnostenského zákona předpokládá vytvoření pouze jediné volné živnosti s 80 obory. Podnikatel by tak měl pouze nahlásit jaký obor v rámci volné živnosti bude vykonávat. K výkonu volných živností zákon doložení odborné způsobilosti ani jiné zvláštní způsobilosti nevyžaduje. Podnikateli stačí splnit všeobecné podmínky podnikání.

Za živnosti *koncesované* jsou považovány ty, které jsou vymezeny v Příloze č. 3 živnostenského zákona. Pro jejich výkon je nutné splnit všeobecné a zvláštní podmínky. Zvláštní podmínky jsou pro koncesované živnosti upraveny předpisy uvedenými v Příloze č. 3. Pro výkon koncesované živnosti je třeba získat tzv. koncesi – státní povolení (oprávnění, souhlas, povolení nebo vyjádření orgánu státní správy). Podmínkou udělení koncese mohou být další specifické požadavky např. na zaměstnance podnikatele, na provozovnu apod.

Založení živnosti

Osoba, která hodlá provozovat *ohlašovací živnost* (řemeslnou, vázanou či volnou), má povinnost tuto skutečnost ohlásit živnostenskému úřadu. Fyzická osoba provede ohlášení v místě příslušnému podle bydliště, právnická osoba v místě sídla podnikání. S nabytím platnosti novely živnostenského zákona se tato místní příslušnost ruší. Umožňuje to informační systém živnostenského rejstříku. Podnikatelé si tak mohou vybrat pro splnění svých ohlašovacích povinností jakýkoli obecní živnostenský úřad.

Ohlášení živnosti se podává na zvláštním formuláři vydaném Ministerstvem průmyslu a obchodu. V § 45 živnostenského zákona jsou stanoveny povinné náležitosti ohlášení. Fyzická osoba je povinna uvést své jméno a příjmení, státní občanství, bydliště, rodné číslo a prohlášení, že u ní neexistují překážky v provozování živnosti. Pokud hodlá provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce, uvede všechny výše popsané údaje týkající se jeho osoby. Dále fyzická osoba stanoví místo a předmět svého podnikání, provozovnu, ve které bude živnost vykonávat a určí datum zahájení provozování živnosti. Pokud hodlá provozovat živnost průmyslovým způsobem, zmíní i tuto skutečnost. Právnická osoba v ohlášení uvede obchodní firmu nebo název, údaje o statutárním orgánu a další, které se shodují s údaji povinnými pro fyzickou osobu. K ohlášení je třeba ještě připojit přílohy. Ty jsou uvedeny v § 46 živnostenského zákona. Patří mezi ně výpis z rejstříku trestů, popř. výpis z rejstříku trestů odpovědného zástupce a jeho čestné prohlášení, doklad o odborné způsobilosti (je-li požadována), doklad osvědčující právní důvod užívání místa podnikání (např. nájemní smlouva, výpis z katastru nemovitostí). Pokud je živnost vykonávána průmyslovým způsobem, je třeba připojit doklad prokazující tuto skutečnost. Před podáním ohlášení musí být zaplacen správní poplatek, který v současné době

činí Kč 1.000,- za každou ohlašovanou živnost a Kč 10.000,- pokud je živnost provozována průmyslovým způsobem. S nástupem novely živnostenského zákona bude podnikatel prokazovat oprávnění k provozování živnosti pouze jediným dokladem, nebude tak muset platit poplatky za více živnostenských listů, zaplatí pouze poplatek jedenkrát tisíc korun.

Pokud ohlášení splňuje všechny závazné náležitosti a zároveň podnikatel splňuje všechny další podmínky živnostenského zákona, pak živnostenský úřad vydá nejpozději do 15 dnů ode dne doručení ohlášení živnostenský list (podle novely výpis z živnostenského rejstříku), který opravňuje k provozování živnosti. Pokud ohlášení nesplňuje formální náležitosti, vyzve živnostenský úřad podnikatele k nápravě. Jsou-li nedostatky odstraněny ve stanovené lhůtě platí, že ohlášení bylo od počátku v pořádku a dnem ohlášení vzniká živnost. Jestliže podnikatel nedostatky neodstraní, nebo pokud nesplňuje všechny podmínky stanovené zákonem, živnostenský úřad rozhodne, že dnem ohlášení živnost nevzniká. Pokud bylo vydáno oprávnění k provozování živnosti, živnostenský úřad rozešle jeho opis správci daně, úřadu práce, správě sociálního zabezpečení a Českému statistickému úřadu.

Pokud se osoba rozhodne pro výkon *koncesované živnosti*, musí podat živnostenskému úřadu žádost o vydání koncese. Náležitosti žádosti jsou obdobné náležitostem ohlášení živnosti uvedeným v § 45 a § 46. Pokud nejsou splněny povinné náležitosti, vyzve živnostenský úřad žadatele k nápravě. Jestliže žadatel závady odstraní ve stanovené lhůtě, zahájí živnostenský úřad projednávání žádosti. Je-li třeba oprávnění, vyjádření, povolení nebo souhlas orgánu státní správy, předloží mu živnostenský úřad žádost o koncesi se všemi příslušnými doklady, které jsou nezbytné pro zaujetí stanoviska. Orgán státní správy se k žádosti vyjádří do 30 dnů od doručení žádosti. Jeho vyjádření je pro živnostenský úřad závazné. O přidělení koncese je rozhodnuto do 60 dnů od doručení žádosti o její udělení. Správní poplatek za vydání koncese je v současné době Kč 2.000,- a za vydání koncese na provozování živnosti průmyslovým způsobem Kč 20.000,-.

Od roku 2006 jsou na obecních živnostenských úřadech zřizována tzv. Centrální registrační místa. Zde může žadatel o vydání oprávnění k provozování živnosti podávat oznámení i jiným úřadům např. finančnímu úřadu, správě sociálního zabezpečení, úřadu práce, zdravotní pojišťovně. Podle novely živnostenského zákona může pro tato oznámení využít jednotný registrační formulář. Nahrazuje různé typy formulářů pro více úřadů. Je na něm možno podat živnostenskému úřadu žádost o vydání koncese, ohlášení živnosti, nahlášení všech změn během podnikání. Ve vztahu k finančnímu úřadu je možno tento jednotný formulář využít pro přihlášení k daním. Správě sociálního zabezpečení lze na tomto formuláři podat přihlášení k důchodovému a nemocenskému pojištění, nahlášení samostatné výdělečné činnosti. Úřadu práce podat hlášení o vzniku nebo zániku volného pracovního místa. Zdravotní pojišťovně nahlásit samostatnou výdělečnou činnost apod. Jednotný registrační formulář uveden v příloze č. 2.

Zánik živnosti

Zánik živnostenského oprávnění řeší § 57 živnostenského zákona. Živnost zaniká smrtí podnikatele, zrušením společnosti, uplynutím doby, na kterou byl výkon živnosti stanoven, rozhodnutím živnostenského úřadu nebo jiného orgánu.

Podnikání obchodních společností a družstva

Právní úprava

Základní pravidla podnikání obchodních společností a družstva upravuje Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“). Upravuje právní formy podnikání, postavení podnikatelů a obchodní závazkové vztahy. Zároveň definuje základní pojmy.

Základní pojmy

Podnikáním podle obchodního zákoníku se rozumí činnost, která je vykonávána soustavně, samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku. Definici podnikání lze vykládat stejným způsobem jako definici živnosti.

Podnikatelem je osoba zapsaná do obchodního rejstříku, osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění, osoba podnikající na základě jiného oprávnění a osoba, která samostatně provozuje zemědělskou činnost, tj. samostatně hospodařící zemědělec, rolník.

Podnik je soubor hmotných, nehmotných a osobních složek podnikání. Náleží mu věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k podnikání, nebo by podle svého charakteru k tomuto účelu měly sloužit.

Všechny podstatné údaje o podnikateli a jeho podniku, které stanoví zákon, se zapisují do *obchodního rejstříku*. Ten je veden v elektronické podobě pověřenými tzv. rejstříkovými soudy. Obchodní rejstřík je veřejný seznam, do kterého může kdokoli nahlížet a pořizovat z něj opisy. Do obchodního rejstříku se povinně zapisují obchodní společnosti a družstva a fyzické osoby, pokud jejich výnosy nebo příjmy za poslední dvě bezprostředně předcházející období přesáhly částku 120 milionů korun nebo pokud provozují živnosti průmyslovým způsobem.

Podnikatel zapsaný do obchodního rejstříku je povinen činit úkony související s podnikáním pod svou *obchodní firmou*. Ta je u fyzické osoby tvořena jejím jménem a příjmením, popř. dodatkem, který odlišuje osobu podnikatele nebo jeho předmět činnosti. Firmou právnické osoby

je její název a dodatek odlišující právní formu. Obchodní firma nesmí působit klamavě a musí být nezaměnitelná, přičemž k odlišení nestačí dodatek označující právní formu. Často dochází k záměně pojmů firma a podnik. Je dobré vědět, že podle obchodního zákoníku se pojmem firma míní název podniku.

Obchodní společnosti

Obchodní společnosti jsou právnické osoby založené za účelem podnikání. Společnost může mít formu osobní nebo kapitálové obchodní společnosti. Podstatou osobních společností je přímá účast společníků na činnosti společnosti. Každý ze zakladatelů má právo podílet se na jejím řízení a jednat jménem společnosti. Vklady společníků do podnikání nejsou povinné. Ručení za závazky společnosti je však neomezené a společníci ručí celým svým majetkem a to společně a nerozdílně. Mezi osobní obchodní společnosti se řadí veřejná obchodní společnost a komanditní společnost. Jelikož komanditní společnost vykazuje i některé prvky typické pro kapitálové společnosti, je někdy označována jako společnost smíšená. Společnost s ručením omezeným a akciová společnost jsou kapitálové. Jejich základním znakem je povinnost společníků vložit vklad do základního kapitálu (odtud „kapitálové společnosti“). Na rozdíl od osobních obchodních společností se společníci nemusí přímo účastnit na podnikání. Odlišnost je i v ručení za závazky společnosti, přičemž společníci kapitálových společností ručí jen omezeně nebo neručí vůbec (akcionáři). Kapitálové společnosti vytvářejí kromě statutárního orgánu, který je tvořen osobami oprávněnými jednat jménem společnosti, ještě další orgány jako valnou hromadu a dozorčí radu. Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti. Může tak rozhodovat o všech záležitostech společnosti. Valnou hromadu svolává statutární orgán a účastní se jí všichni společníci.

Založení a vznik obchodních společností

Obchodní společnost se vytváří ve dvou etapách. První je založení obchodní společnosti. Společnost se zakládá sepsáním zakladatelské smlouvy, společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny. Všechny druhy smluv, vedoucích k založení společnosti, musí být podepsány všemi zakladateli a pravost podpisů úředně ověřena. Dalším krokem v založení společnosti je získání oprávnění k podnikání (živnostenský list, koncesní listina – nově výpis z živnostenského rejstříku). Poté je třeba složit odpovídající část základního kapitálu správci vkladu. Správcem vkladu může být pověřený zakladatel nebo banka. Posledním krokem vedoucím ke vzniku

společnosti je podání návrhu na zápis do obchodního rejstříku. Tento návrh musí být podán do 90 dnů od sepsání společenské nebo zakladatelské smlouvy nebo vydání zakladatelské listiny, popř. do 90 dnů od obdržení oprávnění k podnikání. Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Soudní poplatek za zápis společnosti činí Kč 5.000,-. Ode dne vzniku nabývá společnost právní subjektivity, tzn. že je oprávněna činit úkony vlastním jménem a nést za ně odpovědnost. Před vznikem společnosti jednají zakladatelé svým jménem a jsou ze svého jednání vázáni. Až poté, co jejich jednání schválí příslušný orgán vzniklé společnosti, se závazky z jednání společníků přesouvají na společnost.

Do osmi dnů ode dne vzniku se společnost, pokud má zaměstnance, musí zaregistrovat u správy sociálního zabezpečení. Ve stejné lhůtě má povinnost registrace u zdravotní pojišťovny. A u finančního úřadu se musí registrovat k příslušným daním do 30 dnů od svého vzniku.

Zrušení a zánik obchodních společností

Ukončení činnosti obchodní společnosti se stejně jako její vytvoření skládá ze dvou etap. Tyto etapy upravuje § 68 obchodního zákoníku. Společnost zaniká dnem výmazu z obchodního rejstříku. Návrh na výmaz se podává na formuláři, který je společný pro všechny obchodní společnosti i družstvo. Zániku společnosti však předchází její zrušení. Proces zrušení sestává z několika kroků, které vedou k ukončení podnikatelské činnosti společnosti. Nejčastěji se společnost ruší z rozhodnutí společníků, z rozhodnutí soudu, uplynutím doby, na kterou byla založena nebo dosažením účelu, pro který byla zřízena.

Zrušení obchodní společnosti může proběhnout bez její likvidace. Například fúzí s jinou společností. Přičemž fúze může mít formu sloučení nebo splynutí. Podrobněji o fúzi § 69a obchodního zákoníku. Převodem jmění na společníka, kdy jmění společnosti včetně práv a povinností přechází na jednoho ze společníků, § 69b. Dalším způsobem zrušení společnosti bez likvidace je její rozdělení. To je upraveno v § 69c obchodního zákoníku.

Pokud je rozhodnuto orgány společnosti o jejím zrušení s likvidací, vstupuje společnost do likvidace dnem zrušení. Statutární orgán společnosti, popř. soud, jmenuje fyzickou osobu – likvidátora k tomu, aby činil úkony směřující k likvidaci společnosti. Na likvidátora přechází působnost statutárního orgánu. Ten plní závazky společnosti, uplatňuje pohledávky, jedná jménem společnosti apod. Jestliže zjistí předlužení společnosti, podá návrh na vyhlášení konkurzu. Likvidace končí rozdělením likvidačního zůstatku. Do 30 dnů od ukončení likvidace podá likvidátor návrh na výmaz z obchodního rejstříku a tím společnost zanikne.

Veřejná obchodní společnost

Právní úprava veřejné obchodní společnosti je stanovena v § 76 až § 92e obchodního zákoníku. Veřejnou obchodní společnost tvoří alespoň dvě osoby, ať fyzické nebo právnické, které podnikají pod společnou firmou a ručí za závazky společnosti neomezeně a nerozdílně. Pokud je společníkem fyzická osoba, musí splňovat všechny zákonem dané podmínky podnikání (všeobecné a zvláštní). Pokud je společníkem právnická osoba, vykonává svá práva a povinnost vyplývající ze členství ve společnosti prostřednictvím statutárního orgánu. Veřejnou obchodní společnost lze vytvořit pouze za účelem provozování podnikatelské činnosti.

Veřejná obchodní společnost se zakládá sepsáním společenské smlouvy, která musí obsahovat minimálně firmu a sídlo společnosti, přesné určení společníků (jméno a bydliště fyzické osoby, název a sídlo právnické osoby), vymezení předmětu podnikání. Společenskou smlouvou se také často upravují otázky dělení zisku a ztráty mezi společníky. Firma společnosti musí obsahovat označení veřejná obchodní společnost nebo zkratku vyjadřující toto označení např.: v. o. s. nebo veř. obch. spol. Pokud je v názvu společnosti jméno společníka, stačí k němu připojit dodatek a spol. Společenská smlouva musí být podepsána všemi zakladateli a podpisy musí být úředně ověřeny. Po sepsání společenské smlouvy podají zakladatelé žádost živnostenskému úřadu o vydání oprávnění k podnikání. Zákon nepředepisuje veřejné obchodní společnosti povinnost tvořit základní kapitál, vklady společníků jsou dobrovolné, popř. upraveny společenskou smlouvou. Neexistuje tedy povinnost splatit základní kapitál nebo jeho část před zápisem do obchodního rejstříku, pokud se zakladatelé ve společenské smlouvě nedohodnou jinak. Do 90 dnů od založení společnosti nebo od obdržení podnikatelského povolení musí zakladatelé podat návrh na zápis do obchodního rejstříku. Návrh se podává na speciálním formuláři. Formuláře návrhu na zápis do obchodního rejstříku jsou obdobné pro všechny typy obchodních společností i družstvo. K návrhu se ještě přikládají nezbytné přílohy, kterými jsou doklady o založení společnosti (společenská smlouva), doklady o předmětu podnikání (oprávnění k podnikání), doklady o právním vztahu k nemovitostem užívaným pro podnikání (výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva apod.), doklady o společnících (výpis z rejstříku trestů), popř. ostatní doklady. Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku. Po vzniku je společnost povinna provést příslušné registrace.

Pokud nestanoví společenská smlouva jinak, je k obchodnímu vedení společnosti oprávněn každý ze společníků. Při hlasování mají všichni společníci po jednom hlasu. Zisk si dělí rovným dílem a rovněž ztrátu nesou společně a nerozdílně. Hospodářský výsledek veřejné obchodní společnosti nepodléhá dani z příjmů právnických osob. Zisk se rozdělní mezi společníky, kteří ho každý sám za sebe zdaní jako příjem fyzické osoby.

Na společníky se vztahuje zákaz konkurence. Pokud společníci nedohodnou ve společenské smlouvě něco jiného, nesmí žádný z nich podnikat v předmětu podnikání společnosti, nesmí ani zprostředkovávat obchody pro jinou společnost, ani být členem jakéhokoli orgánu jiné společnosti. Zákaz konkurence podrobně upravuje § 84 obchodního zákoníku.

Důvody pro zánik veřejné obchodní společnosti vycházejí z podstaty osobní obchodní společnosti. Důvody jsou zrušení účasti některého ze společníků, nemožnost podílet se na činnosti společnosti, porušování společenské smlouvy apod. Pokud i po odchodu společníka, kterému takto vznikly překážky v podnikání, zůstanou ve společnosti alespoň 2 společníci, mohou se změnou společenské smlouvy rozhodnout, že společnost pokračuje ve své činnosti. Pokud by však odešel předposlední společník, zaniká společnost automaticky. Zánik veřejné obchodní společnosti upravuje § 88 a další obchodního zákoníku. Může proběhnout s likvidací nebo bez likvidace.

Komanditní společnost

O komanditní společnosti pojednává obchodní zákoník v § 93 až § 104e. Za komanditní společnost se považuje taková obchodní společnost, kterou tvoří minimálně dva společníci (fyzické nebo právnické osoby). Přičemž alespoň jeden ze společníků je v postavení komplementáře a alespoň jeden v postavení komanditisty. Firma komanditní společnosti musí obsahovat označení právní formy nebo zkratku, která toto označení vyjadřuje např. k. s. nebo kom. spol. Komanditní společnost může vzniknout pouze za účelem podnikání.

Pozice komplementáře je obdobná postavení společníka ve veřejné obchodní společnosti. To znamená, že na komplementáře se nevztahuje povinnost vkladu, za závazky společnosti ručí celým svým majetkem, tvoří statutární orgán a je jim svěřeno obchodní vedení komanditní společnosti. Zároveň se na ně vztahuje zákaz konkurence. Naproti tomu komanditisté nejsou oprávněni k jednání za společnost navenek, nesmí zasahovat do jejího vedení, pouze mohou kontrolovat hospodaření společnosti. Každý komanditista má za povinnost složit vklad v minimální výši Kč 5.000,-. Do obchodního rejstříku se výše vkladu nezapisuje. Komanditisté ručí za závazky společnosti pouze do výše nesplacených vkladů. Ačkoli jsou k řízení společnosti oprávněni pouze komplementáři, o důležitých otázkách týkajících se existence společnosti rozhodují komplementáři a komanditisté společně, přičemž při hlasování má každý jeden hlas.

Komanditní společnost se zakládá sepsáním společenské smlouvy, kterou podepisují všichni komplementáři i komanditisté. Jejich podpisy musí být úředně ověřeny. Společenská smlouva komanditní společnosti obsahuje firmu a sídlo společnosti, přesné určení společníků (jméno a bydliště nebo název a sídlo), předmět podnikání, vymezení, kteří společníci jsou komplementáři

a kteří komanditisté, výše vkladu každého komanditisty. Vklady do základního kapitálu musí být splaceny ve lhůtě určené společenskou smlouvou. Před podáním návrhu na zápis do obchodního rejstříku žádají komplementáři o vydání povolení k podnikání. Do 90 dnů od vydání tohoto povolení nebo od založení společnosti musí být návrh na zápis podán. Součástí návrhu na zápis jsou přílohy. Dnem zápisu do obchodního rejstříku komanditní společnost vzniká.

Hospodářský výsledek, který společnost během svého působení dosáhne, se rozdělí rovným dílem mezi komplementáře a komanditisty (nebo v poměru stanoveném ve společenské smlouvě). Komplementáři si podíl, který jim byl takto přidělen, rozdělí mezi sebe. Podíly jednotlivých komplementářů jsou zdaněny daní z příjmu fyzických osob. Daňové přiznání podává každý komplementář sám za sebe. Podíl komanditistů je nejprve zdaněn daní z příjmu právnických osob. Současná sazba daně činí 24 %. Od 1. 1. 2008 je sazba daně stanovena na 21 %. Pro rok 2009 se počítá se sazbou 20 % a v roce 2010 by měla činit 19 %. Zdaněný výsledek hospodaření se rozdělí mezi komanditisty, kteří ho ještě zdaní jako příjem ze závislé činnosti podle § 6 zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Komanditisté nejsou oprávněni ze společnosti vystoupit. Ani zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům u komanditisty není důvodem pro zrušení společnosti ani důvodem pro zrušení jeho účasti ve společnosti. Smrtí komanditisty rovněž společnost nezaniká, podíl se dědí, pokud společenská smlouva nestanoví jinak. Zánik právnické osoby, která byla komanditistou také není důvodem zrušení společnosti. Pokud by zanikla účast všech komanditistů, mohou se komplementáři dohodnout na přeměně společnosti na veřejnou obchodní společnost a v činnosti pokračovat. Jestliže se společnost přece jen ruší, mají společníci právo na likvidační zůstatek, přičemž se nejdříve vyplatí vklady, které byly do společnosti jednotlivými společníky vloženy. Zbytek se rozdělí stejným způsobem, jakým se rozděljuje zisk. Komanditní společnost lze rovněž zrušit bez likvidace fúzí, převodem majetku společnosti na komplementáře nebo rozdělením.

Společnost s ručením omezeným

Právní úprava společnosti s ručením omezeným je obsažena v § 105 až § 153e obchodního zákoníku. Společnost s ručením omezeným může být založena jednou fyzickou osobou nebo jednou právnickou, maximálně však padesáti osobami. Zakladatelským dokumentem společnosti je v případě více zakladatelů společenská smlouva, v případě jednoho zakladatelská listina. Společnost je tvořena vklady společníků do základního kapitálu. Zákonem stanovená výše vkladu jednoho společníka je alespoň Kč 20.000,-. Minimální výše základního kapitálu je Kč 200.000,-. Za závazky společnosti ručí společníci do výše souhrnu nesplacených vkladů.

Společnost ručí celým svým majetkem. Statutárním orgánem společnosti je jeden nebo více jednatelů. Ty jmenuje valná hromada, která je nejvyšším orgánem společnosti. Jednatel může být společník nebo jiná valnou hromadou vybraná fyzická osoba. Jako nepovinný orgán může společnost vytvořit dozorčí radu, která kontroluje činnost jednatelů a dohlíží na hospodaření společnosti, viz. § 139, § 140 obchodního zákoníku. Má význam především ve společnostech s větším počtem společníků. Společnost s ručením omezeným lze vytvořit i za jiným účelem než je podnikatelská činnost.

Sepsáním společenské smlouvy nebo vydáním zakladatelské listiny je zahájen proces založení společnosti. Zakladatelské dokumenty musí dodržet zákonem danou formu notářského zápisu, jinak jsou neplatné. Minimální náležitosti společenské smlouvy/zakladatelské listiny jsou firma a sídlo společnosti, určení společníků, předmět podnikání, výše základního kapitálu a vkladů jednotlivých společníků, určení jednatelů a členů dozorčí rady a další dokumenty vyžadované zákonem. Společenská smlouva může upravovat i další záležitosti, které nejsou povinné. Může např. určit, že společnost vydá stanovy, ve kterých bude upravena vnitřní organizace společnosti. Před vznikem společnosti musí být splaceno alespoň 30 % z vkladu každého společníka a celkem nejméně Kč 100.000,-. Pokud však společnost zakládá jeden společník, musí být před zápisem do obchodního rejstříku základní kapitál splacen v plné výši. Pokud je společnost založena za účelem podnikání, musí společníci požádat před zápisem do obchodního rejstříku o vydání podnikatelského oprávnění. Návrh na zápis do obchodního rejstříku opatří ověřeným podpisem každý společník. Zápisem společnost vzniká a nabývá právní subjektivity. Jednou z prvních povinností nové společnosti je registrace u finančního úřadu. V názvu nově vzniklé společnosti musí být označení společnost s ručením omezeným nebo zkratka s. r. o. nebo spol. s r. o.

Zdanění příjmů společnosti s ručením omezeným podléhá dani z příjmů právnických osob. Příjmy za práci společníků a jednatelů jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle § 6 odst. 1 písm. c zákona o daních z příjmů.

Zákonná úprava zrušení a zániku společnosti je uvedena v § 151 až § 153 obchodního zákoníku. Kromě obecných důvodů zrušení společnosti může společenská smlouva stanovit i jiné důvody. Společnost se ruší dohodou všech společníků. Tato dohoda musí mít formu notářského zápisu. Pokud se společnost ruší s likvidací, má každý společník nárok na likvidační zůstatek v poměru, v jakém je rozdělován zisk.

Akciová společnost

Zákonná ustanovení týkající se akciové společnosti jsou obsažena v § 154 až § 220zb obchodního zákoníku. Podle tohoto právního předpisu se za akciovou společnost považuje taková společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií⁸ o dané jmenovité hodnotě, § 154 odst.1. K založení akciové společnosti je zapotřebí alespoň jedné právnické osoby nebo dvou fyzických osob. Zakladatelským dokumentem v případě jednoho zakladatele je zakladatelská listina, která musí mít formu notářského zápisu. Pokud je zakladatelů více, sepisují zakladatelskou smlouvu. Povinné náležitosti těchto dokumentů jsou uvedeny v § 163 a závisí na způsobu upisování základního kapitálu společnosti. Existují dva způsoby založení akciové společnosti. Prvním z nich je založení bez veřejného úpisu akcií. To znamená, že zakladatelé se rozhodnou splatit celý základní kapitál sami – z vlastních prostředků. V takovém případě je minimální výše základního kapitálu zákonem stanovena na Kč 2.000.000,-. Druhou možností je založení akciové společnosti veřejným úpisem akcií. V tomto případě zakladatelé neupisují celý základní kapitál, ale nabídnou akcie ke koupi veřejnosti – investorům, od kterých tímto způsobem získají potřebné finanční prostředky pro založení společnosti. V případě založení s veřejnou nabídkou akcií je požadovaný základní kapitál Kč 20.000.000,-. Společníci akciové společnosti (akcionáři) za závazky společnosti neručí. Povinnými orgány společnosti jsou valná hromada, představenstvo a dozorčí rada. Valná hromada je nejvyšším orgánem. Je to shromáždění všech akcionářů. Rozhoduje například o změně stanov, rozdělení zisku a schválení účetní závěrky, volí členy představenstva a dozorčí rady. Představenstvo je statutárním orgánem společnosti. Členové představenstva jsou oprávněni řídit společnost a jednat jejím jménem. Na rozdíl od společnosti s ručením omezeným je dozorčí rada povinným orgánem. Je oprávněna kontrolovat činnost statutárního orgánu a hospodaření společnosti. Její členové jsou oprávněni nahlížet do všech dokumentů. V případě pochybností svolává valnou hromadu. Dozorčí rada je podrobně popsána v § 197 až § 201 obchodního zákoníku. Akciovou společnost lze založit i za jiným účelem než podnikatelskou činností. Firma musí obsahovat označení akciová společnost nebo zkratku akc. spol. nebo a. s.

Proces založení akciové společnosti bez veřejného úpisu akcií je jednodušší než její založení s veřejnou nabídkou akcií. Proto je tento způsob v ČR častější. Zakladatelé se rozhodnou upsat mezi sebou všechny akcie. Sepsáním zakladatelské smlouvy nebo zakladatelské listiny, která obsahuje rozhodnutí o založení společnosti, o stanovách a o volbě orgánů společnosti, je společnost založena. Před návrhem na zápis společnosti do obchodního rejstříku musí být

---

⁸ Akce je cenný papír, který vyjadřuje právo akcionáře jako společníka podílet se na řízení společnosti, na zisku a v případě zániku na likvidačním zůstatku.

splaceno celé emisní ážio a minimálně 30 % upsaných akcií. V případě úpisu akcií nepeněžitým vkladem, musí být tento vklad splacen celý před návrhem na zápis. Jestliže je společnost založena za účelem podnikatelské činnosti, musí zakladatelé získat oprávnění k podnikání. Posledním krokem vedoucím ke vzniku společnosti je podání návrhu na zápis do obchodního rejstříku. Návrh podává představenstvo a obsahuje přílohy, které jsou uvedeny v § 175 odst. 3. Zápisem do obchodního rejstříku společnost vzniká.

Podstatně složitější procedurou je založení akciové společnosti veřejným úpisem akcií. V takovém případě neupisují celý základní kapitál pouze zakladatelé, ale část finančních prostředků získávají od veřejnosti (investorů). Základními kroky veřejného úpisu jsou: schválení prospektu cenného papíru a jeho uveřejnění, uveřejnění nabídky akcií, úpis akcií a konání ustavující valné hromady. Prospekt cenného papíru obsahuje všechny podstatné údaje o cenném papíru a jeho emitentovi, které potřebuje investor pro své rozhodnutí o koupi nebo nekoupi tohoto cenného papíru vědět. Před uveřejněním musí být schválen Českou národní bankou. Poté následuje uveřejnění nabídky úpisu akcií. Nabídka musí obsahovat zakladatelskou smlouvu (listinu) a další údaje uvedené v § 163 odst. 2, mezi které patří například místo a datum úpisu, podmínky úpisu, postup při upisování akcií atd. Pro zveřejnění nabídky musí být zvolena vhodná forma tak, aby o ní byla informována co nejširší veřejnost. Nejčastěji se zveřejňuje v denním tisku. Obsah nabídky nelze měnit. Úpis akcie proběhne na základě zápisu do listiny upisovatelů. Upisovateli vzniká povinnost splatit emisní ážio⁹ a alespoň 10 % jmenovité hodnoty upsaných akcií. Při veřejné nabídce nelze akcie upsat nepeněžitým vkladem. Pokud dosáhne součet jmenovitých hodnot upsaných akcií stanoveného základního kapitálu, mohou zakladatelé další úpis odmítnout. Jestliže by se veřejným úpisem akcií navrhovaného základního kapitálu nedosáhlo, mohou chybějící částku upsat zakladatelé. Jinak je úpis neplatný. Do 60 dnů od úpisu akcií v požadované jmenovité hodnotě, a pokud bylo splaceno emisní ážio a alespoň 30 % upsaných akcií, svolají zakladatelé ustavující valnou hromadu. Právo účastnit se této valné hromady mají upisovatelé, kteří splnili svůj závazek splatit emisní ážio a 30 % jmenovité hodnoty upsaných akcií. Valná hromada může přijímat rozhodnutí pouze, pokud se jí účastní upisovatelé vlastníci alespoň jednu polovinu upsaných akcií. Hlavním úkolem ustavující valné hromady je přijetí usnesení o vzniku akciové společnosti, o jejích orgánech a stanovách. Pro přijetí rozhodnutí je zapotřebí hlasů většiny přítomných upisovatelů. Společnost vzniká zápisem do obchodního rejstříku.

V průběhu podnikání společnosti na trhu má akcionář nárok na podíl na zisku. Hospodářský výsledek společnosti nejprve podléhá dani z příjmů právnických osob. Od zdaněného výsledku

---

⁹ Jestliže je emisní kurz akcie vyšší než její jmenovitá hodnota, nazývá se tento rozdíl emisním ážiem.

hospodaření se odečtou povinné příděly do fondů. Ze zbývající části pak valná hromada schválí podíl k rozdělení akcionářům (dividendy) a podíl členů představenstva a členů dozorčí rady (tantiémy). Společnost dividendy ještě před jejich výplatou znovu zdaní a to srážkovou daní, která v současnosti činí 15 %. A odměny členů orgánů společnosti podléhají dani z příjmu fyzických osob podle § 6 zákona o daních z příjmů. Podíly na zisku akciové společnosti jsou tedy zdaněny dvakrát – poprvé daní z příjmů právnických osob, podruhé srážkovou daní.

Do působnosti valné hromady také spadá rozhodnutí o zrušení společnosti. K přijetí usnesení o zrušení společnosti je zapotřebí dvoutřetinové většiny. Poté co valná hromada rozhodne o zrušení, jmenuje likvidátora, který činí úkony směřující k zániku společnosti. Likvidátor vyzve všechny akcionáře k navrácení listinných akcií, které je povinen zničit. Nárok na likvidační zůstatek mají akcionáři až poté, co společnost uspokojí všechny své věřitele. V okamžiku, kdy je prokázáno zničení, zrušení nebo zneplatnění všech akcií společnosti, může být společnost vymazána z obchodního rejstříku a tím zaniká.

Družstvo

Právní úprava družstev je obsažena v § 221 až § 260 obchodního zákoníku. Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob založené za účelem podnikání nebo zajišťování hospodářských, sociálních nebo jiných potřeb svých členů, viz. § 221 odst. 1. Družstvo je právnickou osobou, není však obchodní společností. K jeho založení je třeba alespoň 5 fyzických osob nebo dvou právnických. Povinná je tvorba základního kapitálu v hodnotě nejméně Kč 50.000,-. Ten tvoří součet vkladů jednotlivých společníků (družstevníků). Výše vkladu je upravena stanovami. Základní kapitál družstva se rozlišuje na zapisovaný do obchodního rejstříku a nezapisovaný do obchodního rejstříku. Toto opatření vychází z podstaty principu neuzavřeného počtu členů. Členové družstva mohou kdykoliv přistoupit nebo vystoupit ze společenství, a proto by bylo obtížné zajistit po každé změně zápis snížení/zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Za své závazky společnost ručí celým svým majetkem, společníci neručí.

Na rozdíl od obchodních společností se při založení družstva nevyžaduje sepsání společenské smlouvy. Aby družstvo bylo založeno, musí se konat ustavující schůze. Ta určí výši zapisovaného základního kapitálu, schválí stanovy a volí orgány družstva. Nejvyšším orgánem je členská schůze družstva. Má pravomoc rozhodovat o stanovách, jmenovat a odvolávat členy ostatních orgánů družstva, schvaluje účetní závěrku, rozhoduje o využití zisku apod. Statutárním orgánem je představenstvo. Řídí družstvo a rozhoduje o všech záležitostech týkajících se jeho

činnosti. Kontrolním orgánem družstva je kontrolní komise. Dohlíží nad všemi záležitostmi družstva, kontroluje představenstvo a projednává stížnosti členů.

Ustavující schůze vede k založení družstva, pokud se uchazeči o členství zavázali ke vkladům ve výši zapisovaného základního kapitálu. Vklady musí být splaceny nejpozději do 15 dnů ode dne konání ustavující schůze. Návrh na zápis do obchodního rejstříku podává představenstvo pokud je splacena alespoň polovina zapisovaného základního kapitálu. K návrhu se přikládá notářský zápis o ustavující schůzi, stanovy družstva a doklad o splacení části základního kapitálu. Dnem zápisu do obchodního rejstříku družstvo vzniká. Obchodní firma musí obsahovat označení družstvo.

Okamžikem vzniku je družstvo povinno začít vytvářet tzv. nedělitelný fond. Při vzniku se zřizuje nedělitelný fond ve výši minimálně 10 % ze zapisovaného základního kapitálu. Každý další rok minimálně 10 % ročního čistého zisku a to do doby, než dosáhne poloviny zapisovaného základního kapitálu.

Výsledek hospodaření družstvo daní jako právnická osoba 24 % (za rok 2007). Dividendy podléhají srážkové dani 15 %. A odměny za práci členů družstva a odměny členů statutárního a ostatních orgánů podléhají dani z příjmu fyzických osob.

Stejně jako obchodní společnosti družstvo zaniká výmazem z obchodního rejstříku. Zániku předchází zrušení družstva usnesením členské schůze nebo rozhodnutím soudu, popř. uplynutím doby nebo dosažením účelu, za kterým bylo družstvo založeno. Pokud dojde ke zrušení s likvidací, mají společníci právo na podíl na likvidačním zůstatku. Každému společníkovi se vyplatí jeho splacená část členského vkladu, zbytek likvidačního zůstatku se rozdělí mezi společníky, jejichž členství tvrdá déle než rok a to způsobem určeným ve stanovách. Nebo podle poměru jejich podílu na základním kapitálu. Jestliže družstvo nemá již žádný majetek, podá likvidátor návrh na výmaz z obchodního rejstříku. Výmazem družstvo zaniká.

Komparace jednotlivých právních forem podnikání

Zvážení kladů a záporů podnikání fyzické osoby – živnostníka

Začínající podnikatelé a ti, kteří nepovažují svoji podnikatelskou činnost za hlavní zdroj svých příjmů, většinou volí formu podnikání na základě živnostenského nebo jiného oprávnění. Podnikají tedy jako fyzická osoba – OSVČ¹⁰. To s sebou přináší řadu výhod, mezi které bezesporu patří jednoduché zahájení činnosti. K podnikání není třeba počáteční kapitál. Podnikat

---

¹⁰ OSVČ = osoba, která vykonává samostatnou výdělečnou činnost, nebo spolupracuje při výkonu této činnosti

lze prakticky okamžitě ode dne nahlášení živnosti (v případě živnosti ohlašovací) nebo ihned po obdržení oprávnění. K jeho získání je zapotřebí minimálních právních úkonů. Také náklady při založení jsou oproti jiným formám podnikání nižší. Správní poplatek za vydání živnostenského listu činí Kč 1.000,-, pokud je živnost vykonávána průmyslovým způsobem, činí poplatek Kč 10.000,-. U koncesované živnosti je poplatek za koncesi stanoven na Kč 2.000,- a za koncesovanou živnost provozovanou průmyslovým způsobem Kč 20.000,-. S nástupem novely živnostenského zákona podnikatelé ještě ušetří, k prokázání oprávnění živnost vykonávat jim v budoucnu postačí jeden výpis z živnostenského rejstříku, za který zaplatí Kč 1.000,-. Nezbytným výdejem je také Kč 50,- za výpis z rejstříku trestů, který je povinnou přílohou k žádosti o vydání podnikatelského oprávnění. Za doklad o vlastnickém nebo jiné vztahu k objektu, ve kterém je živnost provozována rovněž zaplatí Kč 50,- (pokud se místo liší od bydliště podnikatele). Tímto je však výpis povinných plateb ukončen. V průběhu provozování živnosti se podnikatel rozhoduje samostatně a zcela volně. Není limitován žádnou společenskou ani jinou smlouvou, o svých rozhodnutích nemusí činit kompromisy. Pokud není zapsán do obchodního rejstříku, je na něm, zda bude vést účetnictví nebo daňovou evidenci. Jestliže je to pro podnikatele výhodnější, může uplatnit výdaje paušální částkou. Za určitých podmínek může požádat i o paušální stanovení daně. Výsledek hospodaření podléhá progresivní dani z příjmů fyzických osob, výhodou je možnost uplatnit nezdanitelné položky a odpočty od daně (viz. § 15 a § 35ba zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů). V rámci optimalizace svých daní může podnikatel využít možnost přerozdělit část příjmů na tzv. osobu spolupracující, § 13 zákona o daních z příjmů. Administrativu související se založením a provozováním činnosti většinou zvládne živnostník vlastními silami a nemusí se obracet na daňové poradce a právníky. Případné změny týkající se živnosti probíhají velice rychle a také přerušování živnosti nebo její zrušení je jednoduché.

Mezi největší nevýhody fyzické osoby podnikající na základě živnostenského nebo jiného oprávnění patří její neomezené ručení za závazky z podnikání. Podnikatel tak nese vysoké riziko, neboť ručí celým svým osobním majetkem. V některých případech se může živnostník jevit jako „malý“ partner. Často má také potíže s přístupem ke kapitálu. Pro „malého“ živnostníka je mnohdy získání bankovního úvěru velkým problémem. Pokud se podnikateli daří a má velké zisky, odvádí nemalé částky v rámci plateb na sociální pojištění. Také sazby daně jsou v nejvyšším pásmu větší než u právnických osob.

Výhody a nevýhody veřejné obchodní společnosti

Podnikání veřejné obchodní společnosti se v mnohém podobá podnikání fyzické osoby podle živnostenského zákona. Veřejná obchodní společnost je nejjednodušším typem obchodní společnosti. K jejímu založení není nutný počáteční kapitál. Neomezené ručení společníků za závazky společnosti je v tomto případě hodnoceno kladně. Vzbuzuje důvěru a vytváří dojem solidní společnosti. Přístup k cizímu kapitálu je tak o poznání snazší. Výhodou je zdanění výsledku hospodaření, rozděleného mezi jednotlivé společníky, daní z příjmů fyzických osob. Pokud nespadá do nejvyššího pásma, je daňové zatížení nižší, než jaké by bylo v případě zdanění jednotnou sazbou daně z příjmů právnických osob.

Veřejnou obchodní společnost musí vytvořit minimálně 2 osoby. Při vysokém riziku, které představuje neomezené ručení, tak mohou vznikat spory mezi společníky (odlišný postoj k riziku – přijímání rizika, averze k riziku). Jestliže společnost dosahuje vysokých zisků, je třeba z nich odvádět i vysoké odvody na sociální pojistné. Společnost lze založit pouze za účelem podnikání. Pokud by po odchodu nebo zániku jednoho ze společníků zbyli méně než dva, je to důvodem pro zrušení společnosti (i kdyby měl zbylý společník zájem na pokračování v činnosti).

Klady a zápory komanditní společnosti

Komanditní společnost je společností smíšeného typu. Jsou v ní skloubeny výhody i nevýhody osobní a kapitálové obchodní společnosti. Klady i zápory se liší v závislosti na postavení společníka, který je buď v pozici komplementáře nebo v pozici komanditisty. Výhodou pro oba „typy“ společníků je nízký počáteční kapitál. Ten jsou povinni vytvářet pouze komanditisté a to ve výši Kč 5.000,-, což v současnosti nepředstavuje bariéru pro vstup do podnikání. Výhodou komanditistů je skutečnost, že se na ně nevztahuje zákaz konkurence. Mohou tak podnikat v oboru činnosti společnosti, zprostředkovávat obchody pro jinou společnost nebo být členem orgánu jiné společnosti. Komanditisté jsou také oprávněni nahlížet do účetních knih společnosti. Nejsou však zmocněni k vedení společnosti navenek. Tato výhoda náleží komplementářům. Ti rozhodují o obchodním vedení společnosti, jsou statutárním orgánem. Výhodou je také možnost stanovit dohodou ve společenské smlouvě podmínky dělení zisku.

Mezi nevýhody komanditní společnosti patří větší administrativní náročnost jejího založení. Je nutné sepsat společenskou smlouvu. Komplementáři ručí za závazky společnosti celým svým majetkem a to společně a nerozdílně. Oproti tomu komanditisté ručí jen do výše nesplacených vkladů. Mohou tak vznikat konflikty, protože každý nese jinou míru rizika (neshoda mezi prioritami komplementářů, kteří budou zastávat větší jistotu avšak s menším výnosem, zatímco

komanditisté by raději získali vyšší výnos i za cenu vyššího rizika, neboť pro ně je toto riziko pouze omezené). Nevýhodu v daňové oblasti představuje zdanění podílu na zisku komanditistů. Ten je zdaněn nejprve daní z příjmů právnických osob a při výplatě ještě srážkovou daní. Omezení také představuje možnost založení komanditní společnosti pouze za účelem podnikání.

Výhody a nevýhody společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je nejčastějším typem obchodní společnosti u nás. Její založení je administrativně náročnější (je nutno sepsat společenskou smlouvu, složit vklady, získat oprávnění k podnikání, podat návrh na zápis do obchodního rejstříku se všemi přílohami ...). Podnikání formou společnosti s ručením omezeným je však „profesionálnější“ a posouvá podnikání fyzické osoby na vyšší úroveň. Výhodou pro společníky je omezené ručení za závazky společnosti. I když vzhledem k této skutečnosti může společnost působit méně důvěryhodně než osobní obchodní společnosti. Výhodou v daňové oblasti je možnost polovinu sražené daně z vyplacených podílů na zisku uplatnit jako slevu na dani společnosti. Společnost „ušetří“ také na odvodech pojistného na sociální pojištění, neboť vyplacené podíly na zisku společníku jim nepodléhají.

Negativem při zakládání společnosti by mohl být povinný počáteční kapitál, který je stanoven na minimálně Kč 200.000,- a podíl společníka minimálně Kč 20.000,-. Zakládá-li však společnost více společníků, není tato hranice nepřekonatelnou překážkou. Jak již bylo řečeno, proces založení je složitější. Administrativně náročnější je i chod společnosti – musí se svolávat valná hromada, je nutné ustanovení jednatele(ů) apod. Nepříjemné je také „dvojitý zdanění“ v podobě daně z příjmů právnických osob ze zisku společnosti a následně srážková daň z vyplacených podílů. Přesto je tato forma podnikání v České republice nejoblíbenější a nejvíce využívaná.

Výhody a nevýhody akciové společnosti

Akciová společnost je jednou z nejstarších typů kapitálových společností. Pro její komplikované založení a „svazující“ právní úpravu tuto formu podnikání volí převážně větší podniky. Ty jsou obchodními partnery vnímány jako stabilní a solidní společnosti. Mají tak snadný přístup k cizímu kapitálu. Velikost akciovým společnostem také umožňuje realizovat výnosy z rozsahu, diverzifikovat své podnikatelské činnosti a provádět takové aktivity, které omezí rizika z podnikání a stabilizují zisk. To však klade obrovské nároky na řízení společnosti. V mnoha případech je „zárukou kvality“ odborný management tvořený specialisty, oddělený od vlastníků

a podléhající jejich dohledu. Výhodou společníků (akcionářů) je také omezené ručení za závazky společnosti. Společnost za své závazky ručí celým svým majetkem, akcionář neručí vůbec. V případě neúspěchu společnosti akcionář může přijít pouze o částku, kterou zaplatil za svoji účast ve společnosti (za akcie). Pokud se společnosti daří, má akcionář právo na podíl na zisku. Výhodou je, že vyplacené dividendy nepodléhají odvodům sociálního pojištění. A polovinu sražené daně z dividend lze uplatnit jako slevu na dani společnosti.

To však nezastře skutečnost, že vyplacené dividendy jsou zdaněny rovnou „dvakrát“. Výsledek hospodaření společnosti podléhá dani z příjmu právnických osob a jeho část určena k rozdělení (dividendy) je zdaněna ještě srážkovou daní. Veškerá činnost společnosti je spojena s náročnou administrativou. Již při založení, které může mít podobu veřejného úpisu akcií nebo založení bez veřejné nabídky, jsou na zakladatele kladeny vysoké nároky na odborné a ekonomické znalosti. K založení je také zapotřebí vytvoření velkého základního kapitálu. Činnost společnosti je spojena s mnoha povinnostmi, které se ostatních právních forem podnikání nedotýkají. Patří mezi ně povinné zveřejňování vybraných údajů, sestavování výročních a jiných zpráv o společnosti, povinnost kontroly účetní závěrky auditorem apod. Celkově je společnost spojována s vysokými nároky na své vedení. Nebezpečím u takto velkých společností je jejich konzervativní řízení, z toho vyplývající menší přizpůsobivost a nepružnost oproti malým podnikům.

Klady a zápory družstva jako právní formy podnikání

Družstvo jako právní forma podnikání nepatří v České republice mezi nejčastější. Většinou se družstva zakládají za účelem uspokojení potřeb svých členů. Skutečnost, že lze družstvo založit i za jiným účelem než je podnikatelská činnost, lze považovat za výhodu této právní formy. Členové družstva mohou snadno „přicházet i odcházet“. Panuje mezi nimi rovné postavení. Při vzniku postačí vytvořit základní kapitál ve výši Kč 50.000,-, což by při 5 členech nemělo představovat velký problém. A to ani pro 2 právnické osoby. Za závazky družstva členové neručí. Výhodou je také fakt, že se z vyplacených podílů na zisku neplatí pojistné na sociální pojištění.

Podíly jsou však zdaněny nejprve daní z příjmů právnických osob (za družstvo) a následně srážkovou daní při jejich výplatě. Pro členy představenstva a kontrolní komise platí přísný zákaz konkurence. Během činnosti družstva je také třeba vytvářet nedělitelný fond a příspěvky členů jsou povinné.

Výběr právní formy

Výběr právní formy je pro budoucího podnikatele klíčová. Mezi jednotlivými možnostmi se rozhoduje ještě před zahájením podnikatelské činnosti. Při posuzování „pro a proti“ jednotlivých právních forem musí vzít v úvahu všechny aspekty svého podnikání a to jak současné, tak budoucí. Změna právní formy podnikání během činnosti s sebou totiž nese nejrůznější komplikace a to i v podobě dodatečných nákladů, které by si podnikatel mohl pečlivým zvážením výběru na začátku podnikání ušetřit.

4. PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ V ČR – ANALÝZA

Na druh a počet jednotlivých právních forem v ekonomice má vliv především podnikatelské prostředí. Mezi vlivy a faktory, které ovlivňují podnikání patří legislativní, sociální, ekonomické apod. Zejména politické prostředí a jeho stabilita jsou významnými determinanty. V období direktivní ekonomiky se významně projevila politická vůle v oblasti podnikání. Socialistická ideologie určovala stav a vývoj právních forem podnikání. Soukromé vlastnictví představovalo neduh kapitalismu. Jedinou přijatelnou formou podnikání bylo kolektivní. Právní formou zaštiťující takové podnikání byl „státní podnik“, popř. akciová společnost, kdy majoritním vlastníkem akcií byl stát.

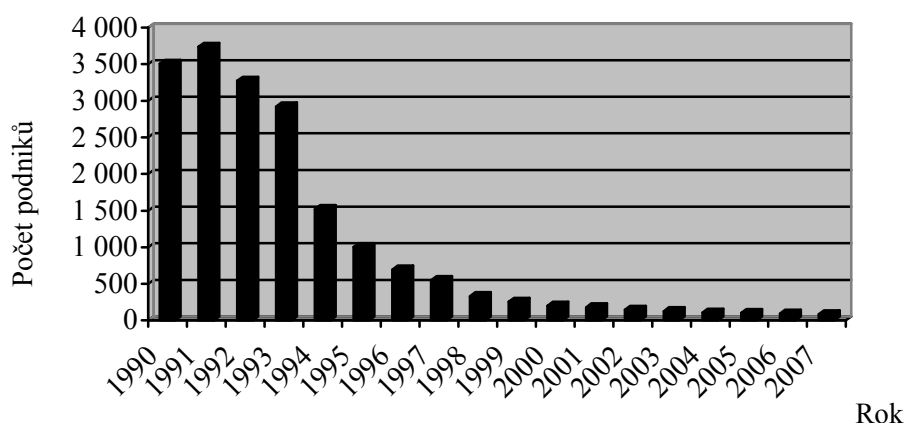
Se změnou politického prostředí se u nás začíná proměňovat i struktura ekonomických subjektů. A to jak z hlediska velikosti podniků, tak jejich právní formy. Ustupuje „populární“ forma státního podniku. Ohromné monopoly vytvořené sjednocením velkého počtu podniků jsou „rozbíjeny“ na menší samostatné jednotky. Změnou legislativy se opět rozvíjí malé a střední podnikání. I přesto, že podnikatelské prostředí v České republice není obecně řazeno mezi nejlepší, dochází k rozvoji podnikání a to jak živnostenského, tak všech dalších právních forem.

Státní podnik

Do roku 1989 měla na právní formu podnikání tehdejších organizací veliký vliv direktivní ekonomika a velký rozsah státního vlastnictví. Mnoho subjektů mělo podobu státního podniku. Od roku 1990 však počet podniků vlastněných státem systematicky klesá a to především díky převedení státního majetku do soukromého sektoru (privatizace). Z více než 3 500 státních podniků v roce 1990 klesl tento počet na 85 v roce 2007. Vývoj počtu státních podniků je ilustrován grafem 3.

V současné době existuje několik desítek státních podniků. Důvodem jejich existence je záměr státu nevydat do soukromých rukou některé oblasti ekonomiky s celospolečenským a strategickým významem, jako např. dopravu a spoje, telekomunikace, energetiku. Mezi české státní podniky dnes patří například Česká pošta, Letiště Praha, Správa železniční dopravní cesty, Povodí některých řek, Lesy ČR atd.

Vývoj počtu státních podniků v letech 1990 - 2007

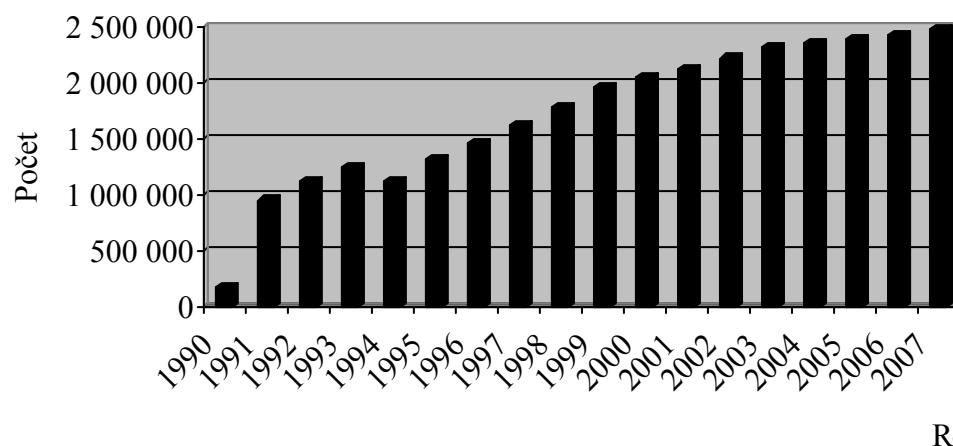
Graf 3: Vývoj počtu státních podniků v letech 1990 - 2007

Zdroj dat: Statistická ročenka České republiky 2007, www.czso.cz

Soukromí podnikatelé

Diametrálně odlišný vývoj oproti státním podnikům zaznamenaly počty soukromých podnikatelů. S transformací ekonomiky nastal boom v ekonomické činnosti tohoto sektoru. Vývoj počtu soukromých podnikatelů znázorňuje graf 4. Od grafu 2 se liší tím, že zaznamenává všechny soukromé podnikatele, nejen živnostníky.

Vývoj počtu soukromých podnikatelů v období 1990 - 2007

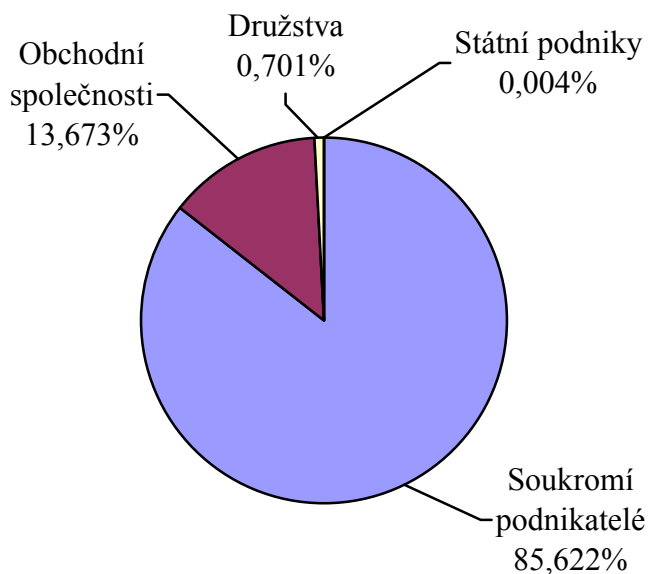
Graf 4: Vývoj počtu soukromých podnikatelů v období 1990 - 2007

Zdroj dat: Statistická ročenka České republiky 2007, www.czso.cz

Jak je patrné z grafu 4 v průběhu devadesátých let se sektor soukromých podnikatelů dynamicky rozvíjel. Od roku 1990 se počet osob pracujících na vlastní účet rychle zvyšoval. Tempo růstu bylo nejvyšší u osob samostatně výdělečně činných bez zaměstnanců, cca 6,6 % ročně a to až do roku 1993. O něco pomaleji rostl počet OSVČ se zaměstnanci, přibližně o 4,2 % za rok. V souvislosti s tímto růstem se zvyšovala celková míra podnikání v ČR.¹¹ Mírný pokles v roce 1994 byl pravděpodobně zapříčiněn důsledky počáteční „dřevé“ legislativy, kdy přišly potíže s platební morálkou podnikatelů, růstem mezd a inflace, obtížně dostupnými úvěry apod. Od roku 1995 však lze pozorovat vzrůstající tendenci, která pokračuje dodnes. Významný podíl soukromých podnikatelů na celkovém počtu registrovaných ekonomických subjektů jasně ukazuje graf 5.

¹¹ KOTÝNKOVÁ, M., BAŠTÝŘ, I., BRUTHANSOVÁ, D., NOVÁK, J.: *Sociálně ekonomické postavení osob samostatně výdělečně činných ve společnosti*. VÚPSV Praha: 2006. Přístupné na internetové adrese http://www.vupsv.cz/Fulltext/vz_199.pdf

Poměr počtu soukromých podnikatelů k ostatním právním formám podnikání k 31.12.2007

Graf 5: Poměr počtu soukromých podnikatelů k ostatním právním formám podnikání k 31.12.2007

Zdroj dat: Český statistický úřad: Počty jednotek v registru ekonomických subjektů podle právních forem, www.czso.cz

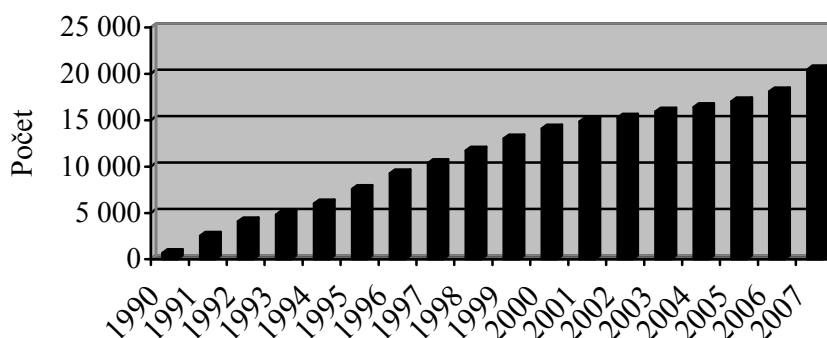
Akciové společnosti

Akciové společnosti u nás začaly vznikat již v polovině 19. století. Jejich vznik byl výsledkem tržní ekonomiky. Tato právní úprava podnikání dovoluje spojit soustředěný kapitál s profesionálním a odborným řízením obchodní společnosti. Oddělení pozice investorů a manažerů umožňuje dosáhnout efektivnějšího podnikání.

Tato právní forma vyžaduje odpovídající legislativu. Především jde o ochranu majetku investorů, neboť akcionáři hospodaří na jejich účet. Vývoj akciových společností souvisí s vývojem akciového práva. Ten byl po nástupu komunismu přerušen. Obchodní zákoník byl zrušen a vývoj akciových společností zastaven. Do roku 1989 byly akciové společnosti vnímány jako státní podniky (majoritním vlastníkem akcií byl převážně stát). Po roce 1990 začala vznikat nová legislativa. V současnosti nabývá na důležitosti i právní úprava vytvářená Evropskou unií. Akciové společnosti jsou většinou velké podniky, které svým významem přesahují hranice jednoho státu. Proto se evropské právo dotýká zejména jich.

Od devadesátých let vrostl počet akciových společností více než 31krát. Vývoj zobrazuje graf 6.

Vývoj počtu akciových společností v období 1990 - 2007

Rok

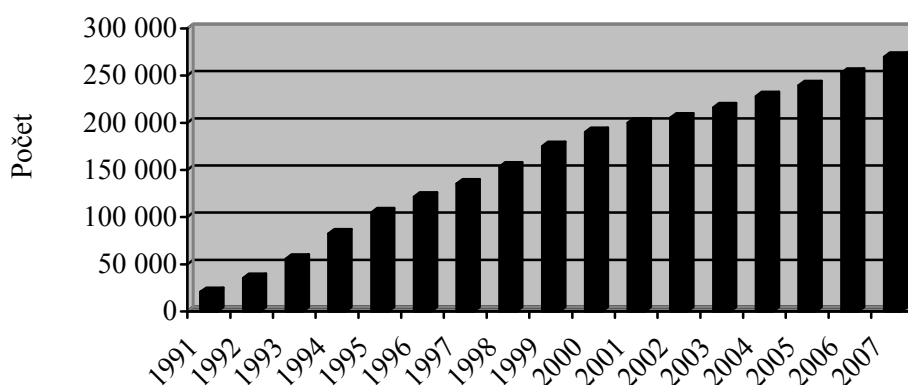
Graf 6: Vývoj počtu akciových společností v období 1990 - 2007

Zdroj dat: Statistická ročenka České republiky 2007, www.czso.cz

Ostatní obchodní společnosti

Graf vývoje počtu „ostatních“ obchodních společností zobrazuje počty společností s ručením omezeným, komanditních společností a veřejných obchodních společností. Graf 7 je znázorněn jako souhrnný avšak největší část tvoří společnosti s ručením omezeným. Spolu s akciovou společností patří tato forma k nejčastějším v ČR.

Vývoj počtu ostatních obchodních společností v období 1991 - 2007

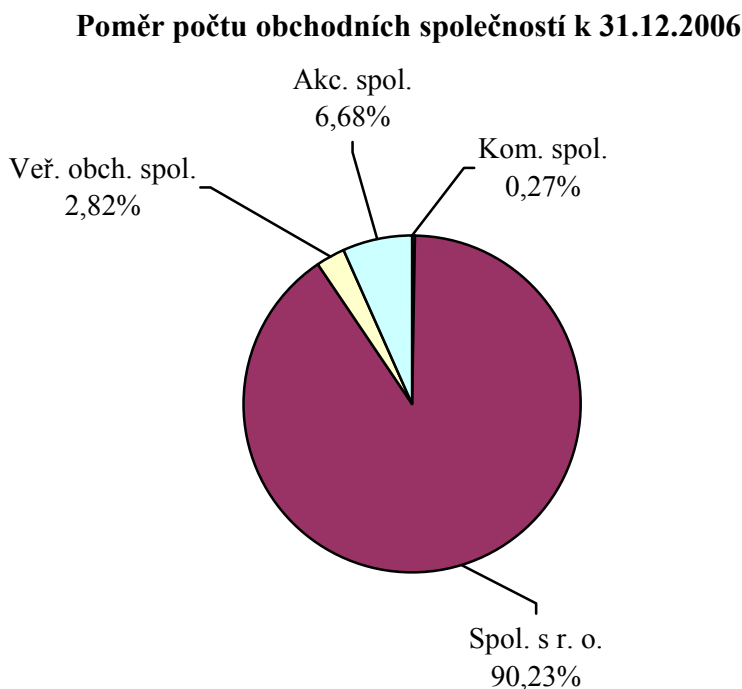

Rok

Graf 7: Vývoj počtu ostatních obchodních společností v období 1991 - 2007

Zdroj dat: Statistická ročenka České republiky 2007, www.czso.cz

Pro bližší představu významnosti společností s ručením omezeným znázorňuje graf 8 zastoupení této právní formy mezi ostatními obchodními společnostmi.

Graf 8: Poměr počtu obchodních společností k 31.12.2006

Zdroj dat: Statistická ročenka České republiky 2007, www.czso.cz

Analýza právních forem podle krajů

Kraje s největším celkovým počtem obchodních jednotek typu podnik¹²

Absolutně největší počet podniků, bez ohledu na právní formu, je registrováno na území hlavního města Prahy a to celkem 234 221, což tvoří 18,6 % z celkového počtu ekonomických jednotek typu podnik v ČR. Přičemž počet soukromých podnikatelů podnikajících na základě živnostenského nebo jiného oprávnění převyšuje počet obchodních společností více než dvakrát. Obchodních společností typu podnik bylo na území hlavního města registrováno k 31. 12. 2006 celkem 61 154. Ve všech ostatních krajích republiky počet obchodních společností nepřekročil 25 000. Druhý největší počet obchodních společností je v Jihomoravském kraji, celkem 23 095. Třetí kraj s nejvyšším počtem obchodních společností je kraj Středočeský, 16 158.

¹² Veškeré číselné údaje v této subkapitole jsou čerpány ze Statistické ročenky České republiky 2007, která je volně dostupná na internetové adrese <http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/p/10n1-07>; data jsou platná k 31.12.2006

Na území hlavního města Prahy je také největší absolutní počet soukromých podnikatelů v porovnání s ostatními kraji. Celkem 152 814. Na území Středočeského kraje je registrován druhý nejvyšší počet soukromých podnikatelů a to 118 519. Třetí nejvyšší počet je registrován v Jihomoravském kraji. Z počtu 103 734 soukromých podnikatelů je celých 38 % registrováno v regionu Brno-město.

Příloha 2 ukazuje zastoupení právních forem v jednotlivých krajích ČR.

Pardubický kraj z hlediska právních forem podnikání¹³

K 31.12.2006 bylo v Pardubickém kraji registrováno celkem 105 304 ekonomických subjektů. Z toho celkem 86 236 soukromých podnikatelů, 528 veřejných obchodních společností, 7 101 společností s ručením omezeným, 18 komanditních společností a 532 akciových společností, 411 družstev a 27 státních podniků. Tento poměr zastoupení jednotlivých právních forem odpovídá celorepublikovému trendu, kdy mezi obchodními společnostmi jednoznačně převládá počet společností s ručením omezeným a absolutně nejvíce je soukromých podnikatelů, kteří podnikají na základě živnostenského nebo jiného oprávnění. Rozložení počtu jednotlivých právních forem zobrazuje graf 9.

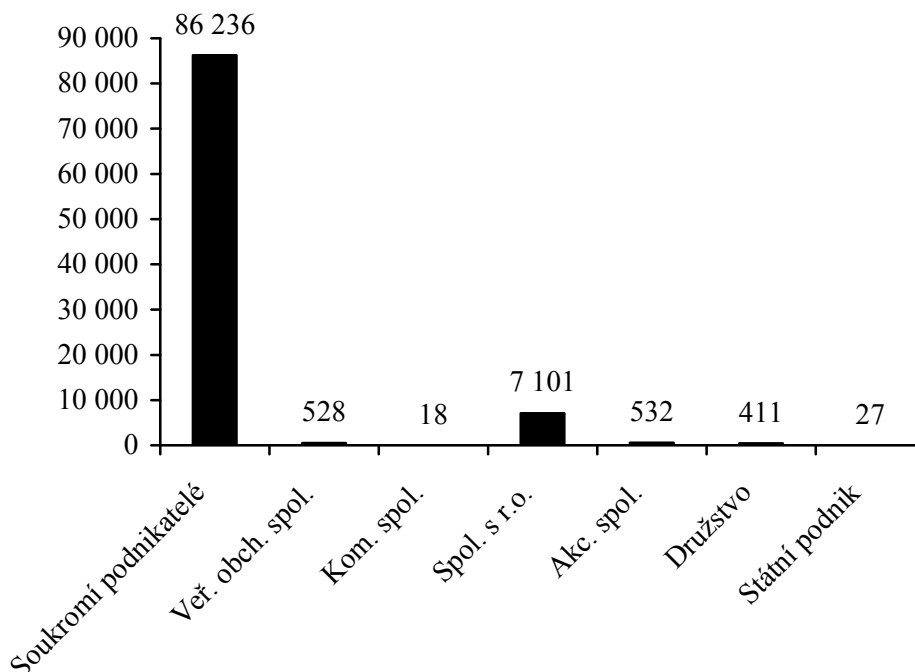
Jak počet soukromých podnikatelů, tak obchodních společností rok od roku narůstá. V roce 2006 zahájilo svoji činnost 2 352 soukromých podnikatelů. V témže roce jich činnost ukončilo 1 588. Jejich „přírůstek“ tedy činil 764. Nárůst počtu obchodních společností byl ve stejném roce 223.

Největší zastoupení v Pardubickém kraji mají podle Oborové klasifikace ekonomických činností podniky zaměřené na zpracovatelský průmysl, obchod a stavebnictví.

---

¹³ Data subkapitoly získána ze Statistické ročenky Pardubického kraje 2007, přístupné na adrese http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/krajske_rocenky

Počet jednotlivých právních forem v Pardubickém kraji k 31.12.2007

Graf 9: Počet jednotlivých právních forem v Pardubickém kraji k 31.12.2007

Zdroj dat: Statistická ročenka Pardubického kraje 2007,
http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/krajske_rocenky

5. VÝBĚR NEJVHODNĚJŠÍ PRÁVNÍ FORMY PRO RŮZNÉ PODNIKATELSKÉ ČINNOSTI

Před zahájením podnikatelské činnosti musí podnikatel učinit řadu rozhodnutí a formálně administrativních úkonů, které determinují podmínky jeho podnikání. Mezi důležitá rozhodnutí při startu podnikatelské činnosti je volba právní formy. Výběr s sebou nese množství legislativních omezení, neboť každá forma podnikání je upravena právními normami, které ovlivňují podnikání. Rozhodnutí závisí zcela na podnikateli a patří k těm, které podnikatelský subjekt ovlivňují dlouhodobě.

Kritéria volby právní formy podnikání

Při výběru vhodného typu právní formy by měl podnikatel zvážit některá důležitá kritéria, mezi které patří:

Počet společníků (zakladatelů)

Při zvažování tohoto kritéria se podnikatel musí rozhodnout, zda chce podnikat sám nebo za účasti dalších společníků.

Pokud se rozhodne pro samostatné podnikání, omezuje se výběr právní formy na živnost (tzn. podnikat jako osoba samostatně výdělečně činná) nebo společnost s ručením omezeným. Pokud jde o právnickou osobu, může si jako formu podnikání zvolit ještě akciovou společnost. Toto omezení je dáno právní úpravou, která stanoví minimální a maximální počet zakladatelů jednotlivých právních forem. Porovnání jednotlivých právních forem podnikání. Blíže Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Jestliže se podnikatel rozhodne provozovat podnikatelskou činnost za účasti dalších společníků, stanoví zákon jediné omezení maximálního počtu účastníků a to u společnosti s ručením omezeným, na jejímž podnikání se může podílet nejvýše 50 společníků.

Způsob vedení a zastupování společnosti

Kdo bude oprávněn společnost řídit, zastupovat podnik navenek, kdo bude zmocněn k rozhodování a vedení apod.

Rozsah ručení za závazky

Zde musí podnikatel zvážit, jaké podnikatelské riziko je ochoten podstoupit. Z tohoto pohledu je „nejrizikovější“ živnost, veřejná obchodní společnost a pozice komplementáře v komanditní společnosti, neboť společník ručí za závazky společnosti celým svým osobním majetkem, tzn. ručí neomezeně.

Pokud podnikatel nechce podstoupit riziko ztráty veškerého včetně osobního majetku, zvolí právní formu společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti nebo družstva. V těchto případech se ručení společníka omezuje pouze na jeho vklad do podniku, popř. neručí vůbec (akcionář).

Požadavky na počáteční kapitál

Je podnikatel schopen splnit požadavky právních norem na minimální základní kapitál? Nejvyšší limit je nastaven u akciové společnosti a to Kč 2 mil. při založení bez veřejného úpisu akcií, Kč

20 mil. při založení společnosti s veřejnou nabídkou akcií. Naopak „nejdostupnější“ je zahájení podnikání jako osoba samostatně výdělečně činná na základě živnosti.

Administrativní obtížnost založení

Míní se náročnost založení z hlediska formálních povinností (oznamovací povinnost vůči finančnímu úřadu, zdravotním pojišťovnám, správě sociálního zabezpečení apod.) a výdaje spojené se založením.

Legislativní omezení

Na základě vymezení si oboru činnosti a určení podnikatelských aktivit by měl podnikatel zjistit, zda pro něj neplatí některá z právních omezení. Některé činnosti jsou např. vyhrazeny pouze státu, což znamená, že v daném oboru činnosti nelze podnikat. Pro další řadu činností mohou existovat nejrůznější legislativní omezení, které je třeba respektovat.

Daňové zatížení

Důležitým kritériem je míra zdanění vytvořeného zisku. Právní forma určí, zda podnikatel bude platit daň z příjmů fyzických osob nebo daň z příjmů právnických osob.

Příjmy fyzické osoby podléhají progresivní dani z příjmů. Pokud podnikatel dosahuje nízkých příjmů, je výhodné platit daň z příjmů jako fyzická osoba. V nejvyšším pásmu příjmů je však daň vyšší než u právnických osob.

V sazbě daně z příjmů právnických osob dochází od roku 1999 k poklesu. Z 35 % se daň snížila na 24 % v roce 2007. Pro rok 2008 je sazba daně stanovena na 21 %. V roce 2009 budou právnické osoby zdaňovat svůj zisk 20 procenty a v roce 2010 sazbou 19 %.

Při volbě právní formy podnikání bude podnikatel samozřejmě zvažovat mnohem více kritérií, než která byla zmíněna. Jistě budou hrát důležitou roli i jiné aspekty. Výrazný vliv na formu podnikání má rozsah podnikatelských činností. Pro drobné přivýdělky není potřebné zakládat složitou právnickou osobu.¹⁴ Důležitým hlediskem je také jednoduchost transformace zvolené právní formy na jinou. Tato skutečnost hraje významnou roli, neboť podnikatel může být postaven před otázku volby právní formy i v průběhu svého podnikání. A to především při změně ekonomického prostředí. Otázka volby právní formy tedy nevzniká pouze při zakládání nového podniku.

---

¹⁴ Veber, J., Srpová, J. a kol.: *Podnikání malé a střední firmy*. Praha, Grada Publishing, 2005. str. 67

Po zvážení všech okolností, se podnikatel rozhodne o výběru právní formy nejvhodnější pro jeho hospodářskou činnost.

Volba právní formy podle vybraných ekonomických činností¹⁵

Z údajů Statistických ročenek České republiky vydávaných Českým statistickým úřadem lze zjistit, jaké formy podnikání volí podnikatelé nejčastěji pro svou činnost. Český statistický úřad rozřazuje činnosti podnikání podle tzv. Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ). S platností od 1. ledna 2008 však OKEČ nahradila nová Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE. Nová klasifikace zohledňuje technologický rozvoj a změny v hospodářství, které proběhly od zavedení OKEČ v roce 2003. Je v souladu s jinými mezinárodními klasifikacemi a odpovídá nařízením Evropského parlamentu. Ekonomické činnosti jsou rozděleny do sekcí A – U. Klasifikaci ekonomických činností CZ-NACE lze nalézt na internetových stránkách Českého statistického úřadu, konkrétně:

[http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_\(cz_nace\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace))

Ekonomické činnosti provozované převážně fyzickými osobami

Podnikatelé, kteří se věnují zemědělské, lesnické či myslivecké činnosti (podle CZ-NACE sekce A) se ve většině případů rozhodnou provozovat svou činnost jako fyzické osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění (živnostníci) nebo jiného než živnostenského oprávnění. V těchto oborech podnikalo k 31. 12. 2006 jako soukromý podnikatel více než 88 % z celkového počtu registrovaných ekonomických subjektů. Z toho plyne, že pro tyto oblasti není nejvýhodnější zakládat složité organizace. Akciové společnosti tvořily pouze 0,6 % z celkového počtu subjektů.

Vůbec nejčastěji se fyzické osoby – soukromí podnikatelé věnují odvětví obchodu a to jak maloobchodu, tak velkoobchodu a odvětví oprav a údržby motorových vozidel a spotřebních výrobků pro domácnosti. V těchto oborech podnikalo k 31. 12. 2006 celkem 524 096 živnostníků. Tento počet představuje 27,6 % ze všech činností provozovaných živnostníky.

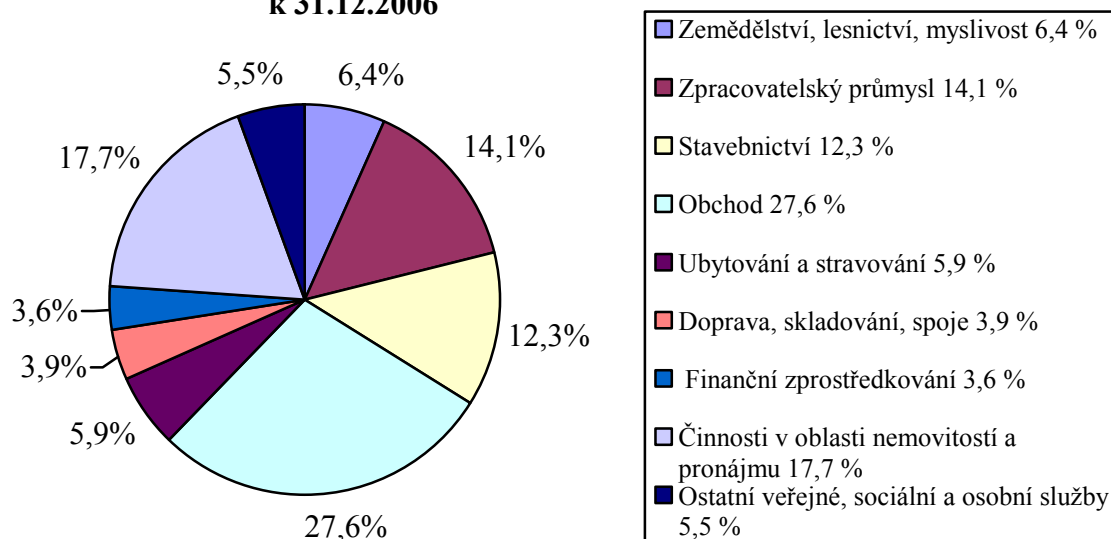
Nejmenší zastoupení fyzických osob bylo v roce 2006 v oblasti těžby nerostných surovin, výroby a rozvodu elektřiny, vody a plynu.

---

¹⁵ Číselné údaje v této subkapitole jsou čerpány ze Statistické ročenky České republiky 2007 přístupné na internetové adrese <http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/kapitola/10n1-07-2007-1200>

Podle souhrnných průzkumů se většina soukromých podnikatelů v České republice soustřeďuje na odvětví s nižší kapitálovou náročností a větším počtem převážně jednodušší pracovní síly.¹⁶

Vybrané ekonomické činnosti provozované soukromými podnikateli k 31.12.2006

Graf 10: Vybrané ekonomické činnosti provozované soukromými podnikateli k 31.12.2006

Zdroj dat: Statistická ročenka České republiky 2007, www.czso.cz

Ekonomické činnosti provozované právnickými osobami

Podle Statistické ročenky České republiky 2007 se většina právnických osob podle OKEČ věnovalo k 31.12.2006 obchodu. Počet takto zaměřených subjektů dosáhl 26,7 % z celkového počtu. Na druhém místě se zařadilo podnikání v oblasti nemovitostí a pronájmu s 26,2 %. Tyto činnosti se umístily na předních místech jak u právnických osob, tak i u osob fyzických. Jsou to nejfrekventovanější odvětví ekonomických činností.

V těchto oblastech u nás podniká největší počet subjektů. Tento fakt musí brát podnikatel v úvahu. Pokud se teprve rozhoduje o výběru oblasti, ve které bude podnikat, analýzou těchto dat snadno zjistí atraktivitu vybraného trhu (sektoru, oblasti) a na tomto základě se rozhodne, zda do dané oblasti s velkým počtem konkurentů vůbec vstoupí. Počet konkurentů je zároveň důležitým faktorem při volbě strategie podniku.

¹⁶ KOTÝNKOVÁ, M., BAŠTÝŘ, I., BRUTHANSOVÁ, D., NOVÁK, J.: *Sociálně ekonomické postavení osob samostatně výdělečně činných ve společnosti*. VÚPSV Praha: 2006. Přístupné na internetové adrese http://www.vupsv.cz/Fulltext/vz_199.pdf

Dále velký počet právnických osob působí v oblasti stavebnictví a zpracovatelskému průmyslu. Naopak nejméně se věnují rybolovu a chovu ryb, veterinární činnosti. Počet fyzických osob překračoval v roce 2006 počet právnických osob v národním hospodářství téměř 3,7krát.

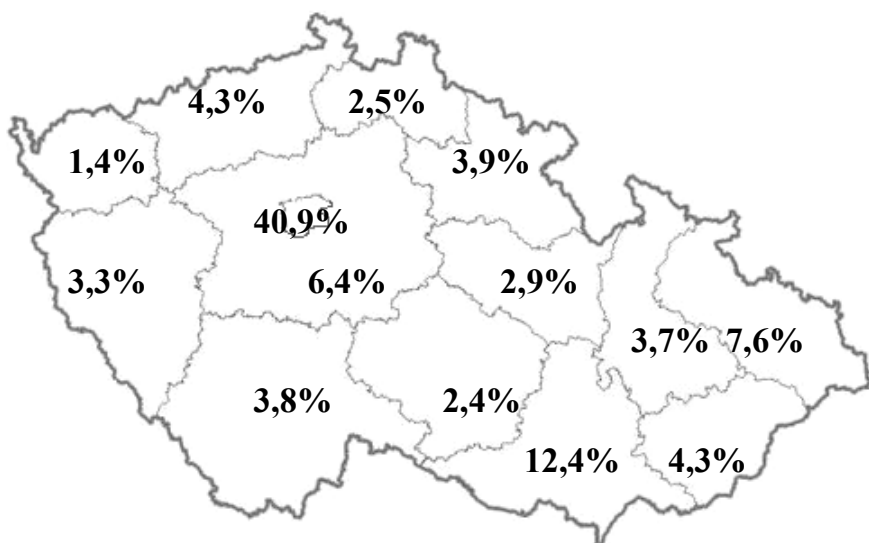
Zaměření na akciovou společnost jako na nejsložitější právní formu podnikání z hlediska provozovaných činností

Jak již bylo řečeno, relativně nejsnazším a nejrychlejším způsobem, jak začít podnikat, je zahájení samostatné výdělečné činnosti jako soukromý podnikatel na základě živnostenského nebo jiného oprávnění. Opakem je akciová společnost, která je všeobecně vnímána jako nejsložitější právní forma podnikání. Pro které ekonomické činnosti se tedy vytváří? Ve kterých oblastech je zastoupena nejčastěji?

Podle Statistické ročenky České republiky 2007, sekce Organizační struktura národního hospodářství podle vybraných právních forem a převažující činnosti k 31.12.2006 se akciové společnosti podílely více než 42 % z celkového počtu obchodních společností na oblasti finančního zprostředkování. A proč se akciové společnosti objevují tak často zejména v této oblasti? Odpověď můžeme nalézt v zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví, že každá banka v ČR musí mít právní formu akciové společnosti. Na tomto příkladu je zřejmé, jak velký vliv má mnohdy legislativa při výběru právní formy podnikání.

Obrázek ukazuje rozložení akciových společností v rámci ČR podle jednotlivých krajů.

Podíl akciových společností na celkovém počtu podle krajů k 31.12.2006

Zdroj dat: Krajské ročenky 2007 zveřejňované Českým statistickým úřadem na adrese http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/krajske_rocenky

Praktický příklad

Velice často se v praxi stává, že podnikatel při zahájení své hospodářské činnosti zvolí právní formu podnikání, kterou vlivem rozvoje podnikatelské činnosti a změny ekonomického prostředí transformuje na jinou právní formu. Tento vývoj se většinou týká výrobních či obchodních podniků.

V následujících příkladech je uveden výběr právní formy v konkrétních podnicích a její změna v průběhu „růstu“ společnosti.

Společnost NORMA RZ s. r. o.

Tato společnost sídlí v Prostějově a mezi její hlavní činnosti patří projektování, výstavba, údržba a opravy sítí energetických zařízení nízkého a vysokého napětí.¹⁷

Byla založena v roce 1991 jednou fyzickou osobou - živnostníkem. Jak bylo řečeno v kapitole 1, počátek devadesátých let znamenal obrovský nárůst v oblasti malého a středního podnikání (změna legislativy, příznivé podmínky). Na počátku své činnosti se podnik věnoval pouze nákupu a prodeji transformátorů. Jejich opravu a údržbu prováděl pouze okrajově.

¹⁷ <http://www.normarz.cz/historie.html>

S rostoucím počtem zakázek podnik přehodnotil svůj strategický plán a zaměřil se na rozšíření sortimentu zboží a poskytovaných služeb. Tento rozvoj přiměl podnik změnit právní formu na společnost s ručením omezeným. Je lépe vnímána obchodními partnery, jako stabilnější a důvěryhodnější partner. Změna právní formy také dovolila zefektivnění a zpřehlednění řízení společnosti.

Kovovýroba JAROŠ, a. s.

Společnost Kovovýroba JAROŠ, a. s. je výrobcem plastových a hliníkových oken a dveří. Sídli v Orlové poblíž Ostravy. Na trhu působí od roku 1991.

Podnik byl založen jako sdružení fyzických osob. Zprvu se věnoval pouze zámečnické výrobě. Postupně svůj výrobní program rozšiřoval a dnes nabízí komplexní služby zahrnující výrobu a montáž celohliníkových prosklených fasád, plastových a hliníkových oken, dveří, zimních zahrad a lodžii. Tento vývoj podniku silně ovlivnil volbu právní formy společnosti. Důvodem byla skutečnost, že sdružení fyzických osob nebylo akceptovatelným obchodním partnerem při výběrových řízeních na velké zakázky. Na tomto základě byl podnik transformován na akciovou společnost, která ještě svůj výrobní program sklohliníkových konstrukcí rozšířila.¹⁸

EGE spol. s r. o.¹⁹

Vývoj právních forem této společnosti je odlišný od předcházejících příkladů. Znázorňuje tak, že změny ve volbě právní formy nemusí probíhat vždy stejným způsobem.

EGE spol. s r. o. je českobudějovický podnik, největší český výrobce přenosových soustav pro vysoké napětí.

Podnik vznikl již v roce 1948 jako pomocné dílny závodu Jihočeských elektráren. V roce 1952 se stal samostatným podnikem. Vyráběl trafostanice, konstrukce rozvodů a zajišťoval opravy motorů. Jeho právní forma v tomto období byla státní podnik. V roce 1992 byl privatizován. V současné době působí jako společnost s ručením omezeným. I přesto, že již má 4 dceřiné společnosti a několik samostatných sekcí. Při rozhovoru pro časopis Týden odpověděl ředitel a spolumajitel EGE Ivo Geršl na otázku autorky článku Jitky Vlkové takto:

Otázka: Neuvažovali jste o přeměně na akciovou společnost a vstupu na burzu?

---

¹⁸ <http://www.jaros.cz/>

¹⁹ www.ege.cz

Odpověď: *Vážně nikdy. Společnost je na určité křižovatce, je skutečně otázkou, zda může současným tempem nadále růst coby společnost s ručením omezeným. Ale i ve světě jsou případy, kdy tato právní forma podnikání funguje i se dvěma tisíci zaměstnanci a vývoj firmy to nijak nebrzdí. Možná je akciovka v českých podmínkách vnímána jako větší, důvěryhodnější, protože řada firem s ručením omezeným byla degradovaná různými kauzami.*²⁰

Změny právní formy podnikání v souvislosti se rozvojem ekonomických činností podniku mají za cíl především stabilizovat postavení společnosti na trhu, poskytnout určité garance obchodním partnerům, zákazníkům atd. Jak je zřejmé z uvedených příkladů, ke změně právní formy dochází většinou s rozšířením výroby, služeb. Podnikateli začne být současná právní forma „malá“. Jako fyzická osoba – živnostník může působit jako malý či méněcenný partner. Při výběrových řízeních na velké zakázky je třeba působit stabilním a solventním dojmem. Proto se mnozí podnikatelé rozhodnou pro změnu právní formy na „důvěryhodnější“.

---

²⁰ VLKOVÁ, J.: *Kde vládne vysoké napětí*, rozhovor pro časopis Týden, 21.10.2007

6. ZÁVĚR

Podnikatelská činnost je nedílnou součástí tržní ekonomiky. Podnik je doslova jejím základem. Každý stát si v současné době uvědomuje význam a nezastupitelnou roli, kterou podnikání, především soukromého sektoru, zastává v ekonomice. Proto dnes existuje celá řada podpůrných procesů a snah odbourat bariéry, které by mohly brzdit podnikání. I přesto, že podnikatelské prostředí u nás není všeobecně hodnoceno jako nejpřátelštější k podnikatelům, počet ekonomických subjektů každoročně stoupá.

V České republice se nepodniká snadno. Podnikatelé si stěžují na nadměrnou administrativu - bere mnoho času, který by jinak mohli věnovat svému byznysu. Daňový systém se také nezdá být optimální. Nicméně rok od roku narůstá počet „odvážných“, kteří se rozhodnou pro vlastní podnikatelskou činnost. Podnikání však není pro každého. Nezbytností jsou určité charakterové vlastnosti budoucího podnikatele, jeho motivace a ctižádostivost. Zejména mladí lidé, kteří nejsou ovlivněni stavem podnikání v direktivní ekonomice předešlého politického zřízení, by takové požadavky mohli splňovat. A s úpravou související legislativy (např. novela živnostenského zákona – úprava praxe apod.), by se podnikání, jako alternativa zaměstnaneckého poměru, mohlo stát snáze dostupným. Právě těm je určen obsah této práce.

Jejím cílem je poskytnout komukoli, kdo se rozhodne vstoupit do podnikání, pokud možno stručně a věcně relevantní informace. Obecný úvod o historickém vývoji podnikatelské činnosti na území České republiky má podnítit zájem o podnikání a zvědavost. Jestliže jsem se zmínila v rámci této kapitoly o některých významných podnicích, záměrem bylo vzbudit zaujetí, zanícení a touhu jednotlivce „vrhnout“ se do vlastního podnikání. Přání vybudovat, vytvořit relativně trvalou hodnotu.

Pokud byl ve čtenáři vzbuzen zájem o podnikání, další kapitola textu by mu měla objasnit základní pojmy týkající se podnikání. Mají být objasněna specifika jednotlivých právních forem a jejich rozdíly tak, aby čtenář byl schopen zhodnotit tyto informace a na jejich základě rozhodnout o způsobu podnikání, který je pro něj nejpřínosnější. K učinění tak závažného kroku, jako je výběr právní formy, však potenciální podnikatel musí zvážit řadu dalších kritérií. Některá z nich nabízí k posouzení následující text. Doplněn řadou statistických údajů, obrázků, grafů a praktických příkladů má umožnit vytvoření si názoru a zaujetí postoje k podnikání.

Zda byl výše popsán cíl této práce naplněn, může posoudit pouze čtenář.

Účelem není hodnotit jakékoli aspekty podnikání v České republice, ale předložit čtenáři obecné (však nezbytné) informace o vývoji, stavu podnikání a jeho právních podmínkách. Smyslem je umožnit mu zaujmout na základě předložených informací stanovisko k podnikání.

Literatura

Monografie

- ŽÍDEK, L.: *Transformace české ekonomiky 1989 – 2004*. Praha, C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-922-X
- DUFEK, P.: *K potlačování soukromého podnikání v Československu (ČSR) a východním Německu (NDR)*, Studie z hospodářských dějin č. 15., VŠE v Praze Fakulta národohospodářská. Praha, Oeconomica, 2005. ISBN 80-245-0991-1
- VEBER, J., SRPOVÁ, J. a kolektiv: *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualizované a rozšířené vydání, Praha, Grada Publishing a. s., 2008. ISBN 978-80-247-2409-6
- MALACH, A. a kolektiv: *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha, Grada Publishing a. s., 2005. ISBN 80-247-0906-6
- SVOBODA, E., BITTNER, L., SVOBODA, P.: *Moderní přístupy v řízení podniků v novém podnikatelském prostředí*. Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-12-6
- SYNEK, M.: *Manažerská ekonomika*, 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha, Grada Publishing a. s., 2007. ISBN 978-80-247-1992-4
- KISLINGEROVÁ, E., NOVÝ, I., a kol.: *Chování podniku v globalizujícím se prostředí*. Praha, C. H. Beck, 2005. ISBN 80-7179-847-9

Internetové stránky

- www.czso.cz
- www.mpo.cz
- www.mfcr.cz
- www.pardubice.czso.cz
- www.czech.cz
- www.amsp.cz
- www.komora.cz
- www.nvf.cz
- www.socr.cz
- www.business.center.cz

- www.businessinfo.cz
- <http://www.srovnacipravo.cz/texty/akciova.htm>
- www.finance.cz
- www.podnikatel.cz
- www.normarz.cz
- www.jaros.cz
- www.ege.cz
- <http://www.mpo.cz/dokument20082.html>

Zákony

- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Přílohy

Seznam příloh

Příloha 1: Zastoupení právních forem v jednotlivých krajích k 31.12.2006	61
Příloha 2: Porovnání jednotlivých právních forem podnikání	62
Příloha 3: Jednotný registrační formulář	63

Příloha 1: Zastoupení právních forem v jednotlivých krajích k 31.12.2006

Zastoupení právních forem v jednotlivých krajích k 31.12.2006

Právní forma	Kraj													
	Hlavní město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Soukromí podnikatelé	291063	224 277	112 890	101 887	60 113	136 098	92 103	103 259	86 236	79 838	205 984	109 954	108 813	193 539
Obchodní společnosti	96 283	22 543	12 125	11 089	6 213	14 382	9 184	10 214	8 179	6 577	33 445	9 294	11 938	19 418
z toho: s.r.o.	86 960	20 767	10 842	10 149	5 771	12 751	8 185	9 065	7 101	5 869	30 420	8 284	10 882	17 371
k. s.	251	67	55	61	16	43	26	20	18	26	58	22	26	33
v.o.s.	1 670	548	544	273	164	801	527	411	528	241	729	322	258	636
a.s.	7 402	1 161	684	606	262	787	446	718	532	441	2 238	666	772	1 378
Družstvo	5 517	962	751	446	157	449	361	586	411	552	1 727	543	305	1 349

Zdroj dat: Český statistický úřad, Krajské ročenky 2007, http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/krajske_rocenky

Příloha 2: Porovnání jednotlivých právních forem podnikání
Porovnání jednotlivých právních forem podnikání

Hledisko	Živnost	Veř. obch. spol.	Kom. spol.	Spol s r. o.	Akc. spol.	Družstvo
Počet zakladatelů	1 osoba (FO, PO)	2 osoby (FO, PO)	2 osoby (FO, PO)	1 osoba (FO, PO), max. 50 osob	2 FO nebo 1 PO	5 FO nebo 2 PO
Základní kapitál	není stanoven	není stanoven	5.000 Kč	200.000 Kč	2 mil. (20 mil.) Kč	50.000 Kč
Minimální výše vkladu	není stanoven	není stanoven	5.000 Kč	20.000 Kč	není určen, součet musí být min. 2 popř. 20 mil. Kč	není určen, součet musí být min. 50.000 Kč
Splacení vkladu (před zápisem do obchodního rejstříku)	není stanoveno	není stanoveno	určí společenská smlouva	30 %, min. 100.000 Kč	30 % jmenovité hodnoty akcií + emisní ážio	50 % základního kapitálu
Ručení společníka	celým svým majetkem	celým svým majetkem	komplementář celým svým majetkem komanditista do výše nesplacených vkladů	do výše souhrnu nesplacených vkladů	akcionář neručí	neručí
Povinné fondy	není stanoven	není stanoven	není stanoven	rezervní fond	rezervní fond	nedělitelný fond
Účel vzniku	podnikatelská činnost	podnikatelská činnost	podnikatelská činnost	i jiný účel než podnikatelská činnost	i jiný účel než podnikatelská činnost	podnikání, zajišťování hospodářských, sociálních a jiných potřeb svých členů

JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ FORMULÁŘ

Fyzická osoba - základní a živnostenská část

ČÁST A - PODNIKATEL

01 Podnikatel

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
e) pohlaví ^{1) *)}	f) rodné příjmení	g) rodinný stav	
<input type="text" value="Žena / muž"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
h) místo narození	i) okres	j) stát ²⁾	k) datum narození
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
l) státní občanství	m) rodné číslo		n) identifikační číslo
<input type="text"/>	<input type="text"/>		<input type="text"/>
o) obchodní firma (jen u osob zapsaných do obchodního rejstříku)			
<input type="text"/>			

02 Bydliště

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
g) stát		
<input type="text"/>		

03 Místo podnikání

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

04 Doručovací adresa

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

05 Pobyt na území ČR (pro zahraniční osoby)

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

¹⁾ vyplní cizí státní příslušník, který nemá přiděleno rodné číslo

²⁾ vyplní se pouze v případě, kdy státem narození není ČR

06 Předmět podnikání

07 Datum vzniku živnostenského oprávnění

08 Datum zahájení provozování živnosti ³⁾

09 Datum ukončení provozování živnosti ⁴⁾

10 Povolený pobyt do ⁵⁾

11 Živnost provozována průmyslovým způsobem (ANO / NE)

ČÁST B - PROVOZOVNY

01 Provozovna

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

g) předmět podnikání v provozovně

h) právní titul užívání provozovny

i) provozovna podléhající kolaudaci (ANO / NE)

j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně

02 Provozovna

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

g) předmět podnikání v provozovně

h) právní titul užívání provozovny

i) provozovna podléhající kolaudaci (ANO / NE)

j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně

³⁾ vyplní se, využívá-li se CRM (podání na jiné úřady)

⁴⁾ vyplní se, pokud ohlašovatel zamýšlí provozovat živnost na dobu určitou

⁵⁾ vyplní pouze osoba, která má povolený pobyt

ČÁST C - ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE

01 Odpovědný zástupce

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
e) státní občanství	m) rodné číslo	k) datum narození	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
h) místo narození	i) okres	j) pohlaví ¹⁾	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="Žena / muž"/>	

02 Bydliště

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
g) stát	<input type="text"/>	

03 Pobyť na území ČR

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

04 Datum ustanovení do funkce odpovědného zástupce

05 Prohlášení podnikatele k osobě odpovědného zástupce

Prohlašuji, že mi není známo, že by u osoby odpovědného zástupce soud nebo správní orgán uložil zákaz činnosti, že by u této osoby trvala jiná překážka provozování živnosti a že by jí v posledních třech letech bylo zrušeno živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 2, 3 nebo 4 živnostenského zákona.

ČÁST D - PROHLÁŠENÍ PODNIKATELE

01 Prohlašuji, že na území ČR podnikám nebo jsem v minulosti podnikal (ANO / NE)

02 u mne překážka provozování živnosti.

03 mi v posledních třech letech zrušeno živnostenské oprávnění podle ustanovení § 58 odst. 2, 3 nebo 4 živnostenského zákona.

04 Soud nebo správní orgán mi zákaz činnosti.

05 **Čestné prohlášení** dle § 6 odst. 1 písm. f, odst. 3 živnostenského zákona (vyplní pouze osoba, která již podniká, nebo v minulosti podnikala):

Prohlašuji, že nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění.

ČÁST E - JINÉ SKUTEČNOSTI, KTERÉ NEMOHLY BÝT UVEDENY NA PŘEDEŠLÝCH STRÁNKÁCH FORMULÁŘE

ČÁST F - VYBERTE PROVÁDĚNÉ ÚKONY

1) ohlášení živnosti	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	<input type="text"/>
žádost o koncesi	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	<input type="text"/>
2) přihláška k daňové registraci nebo příslušné oznámení	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	<input type="text"/>
3) oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	<input type="text"/>
4) oznámení vzniku volného pracovního místa	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	<input type="text"/>
5) oznámení podle zákona o veřejném zdravotním pojištění	☐	počet zvláštních částí / příloh ⁶⁾	<input type="text"/>

podpis ohlašovatele / žadatele

Doplňující údaje podnikatele

a) telefon

b) fax

c) e-mail

⁶⁾ **Zvláštními částmi** se rozumí jednotlivé listy formuláře, které jsou přikládány k základní části. **Přílohou** se rozumí uvedení nebo doložení údajů jinak, než na základní části a zvláštních částech, např. smlouva o vedení účtu, smlouva o sdružení, atd.

podací razítko

03 Daňové identifikační číslo
(bylo-li přiděleno)

C Z

01 Identifikační část:
jméno, příjmení / obchodní firma¹⁾

Identifikační číslo / datum narození¹⁾

02 Registrace / oznámení změny¹⁾

PŘIHLÁŠKA K DAŇOVÉ REGISTRACI pro fyzické osoby Zvláštní část

04

a) k registraci k dani z příjmů fyzických osob

b) k registraci k dani z přidané hodnoty

(zvláštní část - přihláška k registraci k DPH)

c) k dani z nemovitostí

ode dne

d) k dani silniční

ode dne

e) k dani z příjmů jako plátcí:

1) daně z příjmů ze závislé činnosti
a funkčních požitků

ode dne

2) daně z příjmů vybírané srážkou podle
zvláštní sazby daně

ode dne

3) zajišťující daň z příjmů

ode dne

05 Organizační složky podniku:

a) počet odštěpných závodů:

(zvláštní část - přihláška k registraci *Odštěpné závody
a provozovny*)

b) počet provozoven:

c) počet plátcových pokladen:

(zvláštní část - přihláška k registraci *pro plátcovy pokladny*)

06 Číslo účtů u bank, spořitelních a úvěrních družstev:

Účty v ČR

a) číslo účtu / směrový (identifikační) kód

Měna, ve které je účet veden

Vlastníkem účtu je
daňový subjekt ano / ne

b) číslo účtu / směrový (identifikační) kód

Měna, ve které je účet veden

Vlastníkem účtu je
daňový subjekt ano / ne

Účet vedený v zahraničí

IBAN

Typ ID banky

ID banky

Měna, ve které je účet veden

Vlastníkem účtu je
daňový subjekt ano / ne

Název účtu

Název banky

Ulice banky

Město banky

PSČ banky

Stát

07 Zastupování v daňových záležitostech:

smluvní zástupce: (ANO / NE)

V případě „ano“ je přílohou plná moc.

08 Zástupce pro doručování: (ANO / NE)

v případě „ano“ je přílohou plná moc.

09 Předcházející daňová registrace:

a) byl jsem již dříve registrován: (ANO / NE)

od – do:

b) u kterého finančního úřadu

c) důvod zrušení registrace

d) přidělené daňové identifikační číslo

10 Právní předchůdce

a) daňové identifikační číslo

b) identifikace

11 Zahraniční DIČ**12 Finančnímu úřadu v, ve, pro**

PROHLAŠUJI, ŽE VŠECHNY MNOU VÝŠE UVEDENÉ ÚDAJE JSOU PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ A JSEM SI VĚDOM (A) SVÉ POVINNOSTI HLÁSIT KAŽDOU ZMĚNU DO 15 DNŮ.

jméno

příjmení

v

dne

podpis ohlašovatele / žadatele

Všechny údaje, pro něž jste neměli dostatek místa na formuláři, a všechny další údaje, které považujete za závažné pro registraci, uveďte, prosím, na zvláštní příloze. U jednotlivých informací uveďte číslo položky původního formuláře, ke které se vztahují.

podací razítko

01 Identifikační část:
jméno, příjmení / obchodní firma¹⁾

Identifikační číslo / datum narození¹⁾

OZNÁMENÍ
o zahájení samostatné výdělečné činnosti

PŘIHLÁŠKA
k nemocenskému pojištění

Zvláštní část

OZNÁMENÍ O ZAHÁJENÍ SAMOSTATNÉ VÝDĚLEČNÉ ČINNOSTI

02 Datum zahájení (opětovného zahájení) činnosti

03 Oprávnění k vykonávání samostatné
výdělečné činnosti od:

04 Samostatnou výdělečnou činnost vykonávám i na území státu (název státu)

a) na území tohoto státu jsem účasten/účastna sociálního pojištění: (ANO / NE)

05 Druh pobíraného důchodu¹⁾

vyplácen od:

a) plátce důchodu

b) u starobního důchodu druh starobního důchodu²⁾

datum vzniku nároku:

06 Účet, ze kterého bude placeno pojištění (peněžní ústav, adresa)

a) číslo účtu / směrový kód banky

variabilní symbol

spec. symbol

07 Cizozemské číslo pojištění

a) název a adresa cizozemského nositele pojištění

¹⁾ uvádí se starobní, částečný invalidní nebo plný invalidní

²⁾ u starobního důchodu nutno označit druh (§ 29, 30, 31, 74, 76 a 94 zák. č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a datum vzniku nároku na starobní důchod

08 Vyplní pouze ta OSVČ, která chce být považována za OSVČ vykonávající vedlejší činnost

a) zaměstnání od:

b) název zaměstnavatele

c) název ulice

d) číslo popisné

e) číslo orientační

f) název obce

g) část obce

h) PSČ

i) starobní důchod přiznán od:

j) nebo výplata částečného / plného invalidního důchodu od:

k) nárok na rodičovský příspěvek / osobní péče o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II. (středně těžká závislost) nebo stupně III. (těžká závislost) anebo stupně IV. (úplná závislost) od:

l) výkon vojenské služby v ozbrojených silách ČR od:

m) nezaopatřené dítě ve smyslu ust. § 20 odst. 3 písm. a) zák. č. 155/1995 Sb., od:

n) vazba nebo výkon trestu odnětí svobody od:

09 Vyplní pouze ta OSVČ, která vykonává samostatnou výdělečnou činnost formou spolupráce

a) rodné číslo osoby, se kterou je spolupráce vykonávána

b) titul

c) jméno

d) příjmení

e) titul

f) název ulice

g) číslo popisné

h) číslo orientační

i) název obce

j) část obce

k) PSČ

10 NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ OSVČ

Přihlašuji se k nemocenskému pojištění od:

Prohlašuji, že výše uvedené údaje jsou správné a jsem poučen(a) o všech povinnostech s tím, že jsem povinen (povinna) hlásit veškeré změny.

v

dne

podpis ohlašovatele / žadatele

podací razítko

01 Identifikační část: jméno, příjmení / obchodní firma ^{*)}	identifikační číslo / datum narození ^{*)}
---	--

OZNÁMENÍ POJIŠTĚNCE ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNĚ

o zahájení samostatné výdělečné činnosti

Zvláštní část

02 Oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti ke dni

_____

03 Vůči zdravotní pojišťovně:

_____

04 Územní pracoviště:

_____

05 Výše zálohy¹⁾:

_____

06 Úhrady pojistného nebo záloh na pojistné budu provádět:

a) poštovní poukázkou nebo v hotovosti

b) převodem z bankovního účtu

c) číslo účtu / směrový kód banky

_____

Místo pro záznamy zdravotní pojišťovny:

POKYNY k formuláři Oznámení pojištěnce

Formulář je určen ke splnění oznamovací povinnosti, kterou pojištěnci ukládá ustanovení § 10 odst. 3 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění ve znění pozdějších předpisů.

Zahájení samostatné výdělečné činnosti - za zahájení výdělečné činnosti se považuje okamžik, kdy se činnost začne provozovat. Datum získání živnostenského oprávnění nemusí vždy přesně korespondovat s datem zahájení samostatné výdělečné činnosti pro účely zdravotního pojištění. Pojištěnec uvede datum, od kterého k zahájení samostatné výdělečné činnosti skutečně dochází.

Vůči zdravotní pojišťovně, (Územní pracoviště) - pojištěnec uvede název zdravotní pojišťovny, u které je k datu oznámení pojištěn. Uvede též přesnější určení územního pracoviště (krajské pobočky, expozitury, jednatelství, detašovaného pracoviště) příslušné zdravotní pojišťovny.

Výše zálohy¹⁾ - pojištěnec uvede výši zálohy na pojistné, kterou bude měsíčně odvádět. Osoba samostatně výdělečně činná, která zahajuje výdělečnou činnost, je povinna platit měsíční zálohy na pojistné vypočtené jako 13,5% z minimálního vyměřovacího základu, pokud si sama nestanoví zálohu vyšší.

Minimální vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné upravuje § 3a odst. 2 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Měsíční zálohy na pojistné nemusí platit osoba samostatně výdělečně činná v měsících, ve kterých nemá určen minimální vyměřovací základ. Výši aktuální minimální a maximální měsíční zálohy na pojistné naleznete na internetových stránkách příslušné zdravotní pojišťovny (např. na www.vzp.cz).

Poznámka:

¹⁾ Zvolenou, resp. minimální zálohu, bude začínající podnikatel platit pouze do předložení prvního "Přehledu o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti" své zdravotní pojišťovně. Na základě tohoto Přehledu si pak sám (v souladu s § 2 odst. 2 zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů) vypočítá výši zálohy na pojistné, kterou bude povinen platit opět až do předložení dalšího Přehledu.

Čestné prohlášení dle § 6 odst. 1 písm. f) odst. 3 živnostenského zákona:

Prohlašuji, že **nemám** nedoplatky na pojistném na veřejném zdravotním pojištění.

V

dne

podpis ohlašovatele / žadatele

JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ FORMULÁŘ

Právnícká osoba - základní a živnostenská část

ČÁST A - PODNIKATEL

01 Podnikatel

a) obchodní firma / název¹⁾ právnické osoby

b) právní forma

c) identifikační číslo

02 Sídlo

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

g) stát

03 Doručovací adresa

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

04 Předmět podnikání

05 Datum vzniku živnostenského oprávnění

06 Datum zahájení provozování živnosti

07 Datum ukončení provozování živnosti ¹⁾

08 Živnost provozována průmyslovým způsobem (ANO / NE)

¹⁾ Vyplní se, pokud ohlašovatel zamýšlí provozovat živnost na dobu určitou

ČÁST B - STATUTÁRNÍ ORGÁN

01 Statutární orgán

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
e) státní občanství	f) rodné číslo	g) datum narození	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
h) způsob jednání za právnickou osobu			
<input type="text"/>			

01.1 Bydliště / pobyt¹⁾ člena statutárního orgánu na území ČR

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

02 Statutární orgán

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
e) státní občanství	f) rodné číslo	g) datum narození	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
h) způsob jednání za právnickou osobu			
<input type="text"/>			

02.1 Bydliště / pobyt¹⁾ člena statutárního orgánu na území ČR

a) název ulice	b) číslo popisné	c) číslo orientační
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
d) název obce	e) část obce	f) PSČ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

03 Prohlášení podnikatele k statutárnímu orgánu

Prohlašuji, že mi není známo, že by u osob, které jsou statutárním orgánem nebo jeho členy, soud nebo správní orgán uložil zákaz činnosti, a že by trvala u těchto osob jiná překážka, která by bránila provozování živnosti.

ČÁST C - PROVOZOVNY

01 Provozovna

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

g) předmět podnikání v provozovně

h) právní titul užívání provozovny

i) provozovna podléhající kolaudaci (ANO / NE)

j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně

02 Provozovna

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

g) předmět podnikání v provozovně

h) právní titul užívání provozovny

i) provozovna podléhající kolaudaci (ANO / NE)

j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně

ČÁST D - ODPOVĚDNÝ ZÁSTUPCE

01 Odpovědný zástupce:

a) titul

b) jméno

c) příjmení

d) titul

e) státní občanství

f) rodné číslo

g) datum narození

h) místo narození

i) okres

j) pohlaví ¹⁾ ²⁾

02 Bydliště

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

g) stát

03 Pobyt na území ČR

a) název ulice

b) číslo popisné

c) číslo orientační

d) název obce

e) část obce

f) PSČ

04 Datum ustanovení odpovědného zástupce do funkce

05 Prohlášení podnikatele k osobě odpovědného zástupce

Prohlašuji, že mi není známo, že by u osoby odpovědného zástupce soud nebo správní orgán uložil zákaz činnosti, že by u této osoby trvala jiná překážka provozování živnosti a že by jí v posledních třech letech bylo zrušeno živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 2, 3 nebo 4 živnostenského zákona.

ČÁST E - PROHLÁŠENÍ PODNIKATELE

01 u právnické osoby překážka provozování živnosti.

02 Právnické osobě v posledních třech letech zrušeno živnostenské oprávnění podle ustanovení § 58 odst. 2, 3 nebo 4 živnostenského zákona.

ČÁST F – JINÉ SKUTEČNOSTI, KTERÉ NEMOHLY BÝT UVEDENY NA PŘEDEŠLÝCH STRÁNKÁCH FORMULÁŘE

ČÁST G – VYBERTE PROVÁDĚNÉ ÚKONY

1) ohlášení živnosti	☐	počet zvláštních částí / příloh ²⁾	____
žádost o koncesi	☐	počet zvláštních částí / příloh ²⁾	____
2) přihláška k daňové registraci nebo příslušné oznámení	☐	počet zvláštních částí / příloh ²⁾	____
3) oznámení vzniku volného pracovního místa	☐	počet zvláštních částí / příloh ²⁾	____

V

dne

podpis ohlašovatele / žadatele

Doplňující údaje podnikatele

a) telefon

b) fax

c) e-mail

²⁾ Zvláštními částmi se rozumí jednotlivé listy formuláře, které jsou přikládány k základní části. Přílohou se rozumí uvedení nebo doložení údajů jinak, než na základní části a zvláštních částech, např. smlouva o vedení účtu, smlouva o sdružení, atd.

podací razítko

03 Daňové identifikační číslo

C Z

01 Identifikační část: obchodní firma / název ¹⁾

02 Registrace / oznámení změny ¹⁾

**PŘIHLÁŠKA K DAŇOVÉ REGISTRACI
pro právnické osoby**

Zvláštní část

04

a) k registraci k dani z příjmů právnických osob

b) k registraci k dani z přidané hodnoty

(zvláštní část - přihláška k registraci k DPH)

c) k dani z nemovitostí

ode dne

d) k dani silniční

ode dne

e) k dani z příjmů jako plátcí: 1) daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků

ode dne

2) daně z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně

ode dne

3) zajišťující daň z příjmů

ode dne

05 Organizační složky podniku

a) počet odštěpných závodů:

(zvláštní část - přihláška k registraci *Odštěpné závody a provozovny*)

b) počet provozoven:

c) počet plátcových pokladen:

(zvláštní část - přihláška k registraci *pro plátcovy pokladny*)

06 Čísla účtů u bank, spořitelních a úvěrních družstev:

Účty v ČR

a) číslo účtu / směrový (identifikační) kód

Měna, ve které je účet veden

Vlastníkem účtu je daňový subjekt ano / ne

b) číslo účtu / směrový (identifikační) kód

Měna, ve které je účet veden

Vlastníkem účtu je daňový subjekt ano / ne

Účet vedený v zahraničí

IBAN

Typ ID banky

ID banky

Měna, ve které je účet veden

Vlastníkem účtu je daňový subjekt ano / ne

Název účtu

Název banky

Ulice banky

Město banky

PSČ banky

Stát

07 Zastupování v daňových záležitostech: (ANO / NE)

v případě „ano“ je přílohou plná moc.

08 Zástupce pro doručování: (ANO / NE)

v případě „ano“ je přílohou plná moc.

09 Právní předchůdce

a) daňové identifikační číslo

C Z

b) obchodní firma

c) právní forma

d) název ulice

e) číslo popisné

f) číslo orientační

g) název obce

h) část obce

i) PSČ

j) stát

10 Zahraniční DIČ

11 Finančnímu úřadu v, ve, pro

PROHLAŠUJI, ŽE VŠECHNY MNOU VÝŠE UVEDENÉ ÚDAJE JSOU PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ A JSEM SI VĚDOM (A) SVÉ POVINNOSTI HLÁSIT KAŽDOU ZMĚNU DO 15 DNŮ.

jméno

příjmení

vztah k právnické osobě

V

dne

podpis ohlašovatele / žadatele

Všechny údaje, pro něž jste neměli dostatek místa na formuláři, a všechny další údaje, které považujete za závažné pro registraci, uveďte, prosím, na zvláštní příloze. U jednotlivých informací uveďte číslo položky původního formuláře, ke které se vztahují.